

1975 – 1985

TILLYKKE!

DANSK KAMERA SERVICE
TAGENSVEJ 100

2200 KØBENHAVN N. · TELEFON 01·83 87 80

Præsident: Andreas Trier Mørch.
Sortedam Dossering 95 A
2100 København Ø
01 26 00 21

Vicepræsident: Ole Schelde
Plantagevej 43
3460 Birkerød
02 81 20 20

Redaktør: Flemming Berendt.
Teglgaardsvej 649
3050 Humlebæk
02 19 22 99

Kasserer: Niels Resdahl Jensen.
Rygårds Alle 33 A
2900 Hellerup
01 62 09 62
Giro konto: 1 50 64 47

Bestyrelses-
medlem: Steen Nielsen.
Violvej 16
3500 Værløse
02 48 63 21

Erik Sundahl.
Eggersvej 18
2900 Hellerup

01 65 29 95

Jylland: Jan Klinksgaard.
Ved Skellet 30
6400 Sønderborg

04 43 12 43

Copyright D.F.S.
ISSN 0107-6329.

Dansk Fotohistorisk Selskab.
Stiftet 1975.

- 2 NYT FRA BESTYRELSEN
- 5 JULE-MØDET DEN 12. DECEMBER.
- 6 MØDERÆKKEN. 1 HALVDEL 1986.
- 10 "VOR HISTORIE"
Flemming Berendt.
- 29 GEMT OG GLEMT I 70 ÅR!
Flemming Anholm.
- 36 DET BEGYNDTE MED
MADS ALSTRUP.
Flemming Berendt.
- 44 STEREOSKOP-SIDERNE.
John Philip.
- 47 HVAD DE DOG SAMLER PÅ!
Arne Reimann.
- 50 DIN GAMLE HASSELBLAD
ER GULD VÆRD!
Tage Poulsen.
- 53 NYE FOTOBØGER
- 54 CURT BENZIN-PRIMARFLEX.
F. Berendt.
- 56 EDUARD LIESEGANG.
Et kamerafirmas historie.
2 - sidste del.
Ved Arne Hansen.

Deadline for næste num-
mer af Objektiv. 1/3-86.

D.F.S. MØDELOKALER:
ØSTERBRO MEDBORGERHUS.
ÅRHUSGADE 103
KØBENHAVN Ø.

MØDETIDSPUNKT.
kl. 19:30.

Forside:

VARIETY THEATERS, AALBORG, DENMARK, c. 1918
PHOTOGRAPH BY JØRGEN ANKER KIERKEGAARD, VRØNDING & KIERKEGAARD STUDIO

Nyt fra bestyrelsen

Som de fleste nok har opdaget fejrer Dansk Fotohistorisk Selskab sin 10 års fødselsdag lørdag den 30. november 1985.

Ved den beskedne start i 1975, hvor der var 7-8 personer til stede ved det siftende møde og til i dag hvor vi er 205 medlemmer af Selskabet. Det synes vi er flot, og jo flere vi er, jo mere kan vi!

Alle tænkelige indfaldsvinkler til fotohistorien er nu repræsenteret i Selskabet, og uanset næsten hvem man er og hvilke problemer man roder med, vil der være nogle tilstede, der kan hjælpe, oplyse og forklare.

At grave så meget DANSK fotohistorie frem som muligt, vil nu som før, være bestyrelsens overordnede formål, men verden er som bekendt stor, og mangt et interessant emne mangler endnu uddybning og formidling.

På denne plads i Objektiv Nr. 32, sukkede vi over, at vi tilsyneladende var det eneste fotohistoriske selskab i Skandinavien.

Det har vist sig at være aldeles ukorrekt, det skyldes misforståelser omkring personer og adresser. Norsk Fotohistorisk Forening lever i bedste velgående, har Truels Teigen som formand og har pt. ca. 300 medlemmer. Foreningen har indtil videre udsendt 3 årbøger i meget fint udstyr, - bogtrykte og med billeder reproduceret i bedste kvalitet. Disse indeholder en lang række interessante og gennemillustrerede artikler og kan nok så meget anbefales D.F.S.s medlemmer.

Titlerne på de 3 bøger er:

"Billederne lever". Norsk Fotohistorisk Årbog 1980.

"Billederne dokumenterer" Norsk Fotohistorisk Årbog 1981-82

"Norsk Fotohistorisk Årbog" 1983-84.

Bøgerne kan bestilles hos: NORSK FOTOHISTORISK FORENING, POST BOX
5614, BRISKEBY. 0209 OSLO 2.

Dansk Fotohistorisk Selskab, har bytte-abonnement, så bøgerne findes til låns i Selskabets bibliotek.

PS: Svar til flere: D.F.S. benytter sig IKKE af medlemsnumre, idet vi mener, at det kun giver ekstra overflødig administration. Når det står anført på postgirotallonnen hænger det sammen med, at disse er fortrykte, og benyttes af en lang række foreninger i Danmark.

ÅRETS JULEHISTORIE.

Fra mit lille Museum

— Poul Paustian. —

De glade tyverne kaldte man perioden, hvor denne episode skulle have fundet sted. Det var dengang, der skete mange begivenhedsrige ting, f.eks. Lindbergs soloflyvning over Atlanten 1927, radioens fremkomst i 1922 for blot at nævne nogle enkelte ting. Priserne var billige - man kunne købe en Ford Tudor Sedan for 3000 kr., et par prima randsyede fedtlæderstøvler til 35 kr. - og meget andet til billige priser.

På den tid var moden blandt skuespillere, kunstnere og andet godtfolk følgende mundering: En stor bredskygget hat, en kappe og store fedtlæderstøvler, altså en hel musketeruniform!

Vi præsenterer nu Hr. Filurius, der netop havde et sådant kostume på. Han var en lille mand med knebelbart og fipskæg og et listigt udtryk i sit durkdrevne ansigt, og i den ene hånd havde han et fotografiapparat model Brownie 1922. Han ringer på porten hos vagten og titulerede vagtmanden med følgende salut, medens han svingede sin store hat for ham: "Hr. overvagtimester, mit navn er Hr. Filurius, jeg er kunstner af Guds nåde, kan overvagtimesteren venligst fortælle mig, hvor maleriet af madame Pompadour befinder sig, da jeg er en stor tilbeder af smukke damer - både på maleri og i virkeligheden."

Efter overvagtimesterens høflige anvisning nåede Hr. Filurius omsider op til malerisamlingen, som dengang lå over gården i bagbygningen på 2. sal. Her traf han en opsynsbetjent, der patruljerede i samlingen. "Goddag, hr. Overkustode", sagde Hr. Filurius. "Mit navn er Filurius, må jeg med overkustodens tilladelse få lov til at få et billede i samlingen", og samtidig skævede han, den durkdrevne rad, ned til sit Brownie kamera 1922, som han holdt i højre hånd!

"Med fornøjelse, Hr. Filurius", sagde overkustoden, "nu skal jeg komme med en stige, så de bedre kan, hvilket billede de vil ta'!" Hr. Filurius fik stigen udleveret, og overkustoden fik en stor cigar af den flinke Hr. Filurius, hvorefter han diskret fjer-

nede sig, så Hr. Filurius kunne koncentrere sig om de smukke damer fra rokokkotiden. Nogle minutter senere lyder der nogle dump ude på trappen. Personalet fra de forskellige afdelinger kommer faren- de og der min sandten Hr. Filurius forsøge at transportere et stort billede af madame Pompadour i gulddramme ned ad trappen - trin for trin.

"Det forbistrede maleri, at det var så stort, at jeg ikke kunne få det ind i elevatoren, det havde jeg ikke regnet med", siger Hr. Filurius til det forbavsede personale.

At denne story fik en Happy End, derom ingen tvivl!

Hr. Filurius brugte som undskyldning, at han havde spurgt overkustoden, om han måtte ta' et billede, og det havde han fået lov til, ja, overkustoden var oven i købet kommet med en stige!

Madame Pompadour kom på sin plads igen. Hvad Hr. Filurius angår, skete der ham ikke noget - det viste sig nemlig ved afhøringen af manden, at han for mange år siden havde været opsynsmand på et museum og i flere år gået sammen med en samling originaler. Det var han blevet småtosset af, så der skete altså ikke Hr. Filurius noget.

Men sagnet fortæller, at opsynsbetjenten sidenhen altid skyndte sig gennem lokalet, hvor Madame Pompadour hang, for det var lige som om, at når han kiggede på hende, så var det, som ville hun sige: "HR. OVERKUSTODE, HVORDAN KUNNE DU NÆNNE IKKE AT PASSE BEDRE PÅ MIG!" - OG DET ER GANSKE VIST...

Julemøde 12-12 Kl:19.00

Kl. 18:00 MEDLEMMER MED AUKTIONSVARER MØDER OP.
HUSK MÆRKNING AF TINGENE.

19:00 DØRENE ÅBNES FOR EFTERSYN.

19:30 ÅRETS JULE-AUKTION BEGYNDER.

21:15 DER VIL BLIVE SERVERET JULE-GLØG OG
KAFFE MED HJEMMELAVET JULEBAG.

23:00 ALLE "JULER" AFSTED.
BESKEDEN AFGIFT ERLÆGGES.
VELKOMMEN ALLE!

MØDERÆKKEN 1986

TORS DAG DEN 16. JANUAR:

Civilingeniør Werner Olsen, fhv. leder af optisk laboratorium ved Danmarks Tekniske Højskole, har i en årrække beskæftiget sig med HOLOGRAFI - vil fortælle os, hvorfor man kan se mere end "dobbel" - desuden vil vi komme til at overvære en demonstration i brug af LASERSTRÅLER. Holografi (af græsk: holos, det vil sige "det hele" er en helt ny måde at fotografere på, Werner Olsen fortsætter:

Man kan sige, at mens et almindeligt fotografi registrerer et billede, punkt for punkt og fortæller om, hvor meget lys der registreres i hvert punkt, så er der i hologrammets fotografiske emulsion optegnet alle de lysbølger, der opfanges af emulsionen. Og det betyder, at hologrammet indeholder væsentligt mere information end fotografiet. Denne forskel er da også iøjnefaldende, når man ser hologrammets livagtige, rumlige gengivelse af et objekt - man kan faktisk se motivet i rumligt perspektiv og med fuld 3-dimensional effekt.

Holografi kræver imidlertid både specielt lys og en speciel fotografisk emulsion, og man mestrer ikke teknikken uden at have et vist kendskab til laserlyset som bruges, og til teorien for lysets bølgenatur og interferens. Men for den, der tilegner sig den nye teknik, åbner sig et væld af muligheder, der går langt udover udnyttelsen af 3-D effekten, f.eks. deformationsmåling med nøjagtigheder omkring lysets bølgelængde, high-speed registrering af rumlige, dynamiske forløb, identifikations-, korrelations- og filtteringsteknik ved sammenligning af objekter, kortlægning af rumlige objekter, og akustisk holografi, der "ser" gennem væsker og faste stoffer..

Det tegner til at blive en aften hvor det fotohistoriske kan bliforenet med, den fagre ny fremtid.

TORS DAG DEN 20. FEBRUAR:

Mogens S. Koch og Jesper S. Johnsen, fra Det Kongelige Kunstakademis Konservatorskole - vil fortælle om deres arbejde med at redde gamle glasplader og billeder fra udslettelse - bl.a. restaureringen af polarforskeren Knud Rasmussens fotografier fra Grønland.

Dias og plancher vil blive vist som eksempler. Medlemmer der måtte have behov for råd og vejledning, får hermed chansen..

Ødelagte glasplader og billeder er velkomne som gaver, idet man har behov for øvelsesmateriale.

TORS DAG DEN 20. MARTS:

Direktøren for Danmarks Tekniske Museum, Jens Breinegaard vil fortælle om planerne for museets Kino-samling. En serie gamle 8,5x8,5 slides vil blive vist.

Fotografica af enhver art er kærkomment denne aften. Aftenen afsluttes med "samlerens" halve time - eller sagt på en anden måde - hyggesnak!

LANDSMØDE OG GENERALFORSAMLING DEN 19-20 APRIL I ÅRHUS.

DEN FOTOGRAFISKE SKOLE - POUL PEDERSEN - RUDI HASS - VIL VÆRE VÆRTER FOR ET ARRANGEMENT HVIS ENKELTHEDER PUBLICERES I NÆSTE NUMMER AF OBJEKTIV.

MEDLEMMER DER MÅTTE HAVE GODE IDE'ER TIL MØDEAFTENERNE I DEN KOMMENDE SÆSON - BEDES RETTE HENDVENDELSE TIL SELSKABETS PRÆSIDENT ELLER ET ANDET BESTYRELSESMEDLEM. GODE RÅD OG KYNDIG VEJLEDNING ER SÆRLIGT VELKOMMEN. OBJEKTIVS REDAKTØR ER ALTID GLAD FOR NYE IMPULSER - DERFOR TØV IKKE - NÆSTEN ALLE HAR ET ELLER ANDET DE KAN BIDRAGE MED... o2 19 22 99.

Mødereferat

September mødet:

Første mødeaften efter sommerferien var arrangeret som et "hyggemøde" - hvor medlemmerne kunne beundre sommerens fund.

Niel Resdahl Jensen, fortalte løst og fast om sine indtryk af et sommerbesøg i Prag - herunder det Tekniske Museums fotografiske samling - Inter-Kamera. Hans indtryk var meget i overensstemmelse med hvad vi har kunnet læse i Objektiv. Det mere nærværende er, at man kan stille spørgsmål. At rejse derned efter "isenkram" kan næppe svare sig.

Oktober mødet.

Peter Randløvs foredrag og fremvisning af stereo-billeder var på ekspertplan. Kyndigt uden at virke belærende fik vi en forklaring på hvad stereoskopisk fotografering er, efterfulgt af en serie pragtfulde optagelser nye og gamle med fuld virkning.

Nye optagelser af blomsternes kronblade og bestøvningsredskaber var uhyggeligt nærværende - man fornemmede at have fået et kig ind i livets inderste processer.

Tak for en blændende aften. Peter Randløv har lovet at være behjælpelig med et Tema-nummer af Objektiv, omhandlende stereoskopifotograferingens historie gennem tiderne. Vi har nået at glæde os til.

Den spæde start!

Torben S. Lind.

Som så mange andre ting her i livet, startede D.F.S. ved en tilfældighed.

For 12 år siden læste min kone og jeg i Berlinske Tidende om investeringer - man remsede investeringsmuligheder op - mønter, aktier, antikviteter, malerier og meget mere. Tilsidst stod en lille fodnote: Den første auktion over gamle fotografier havde fundet sted hos Sotheby's i London, og disse fotos var blevet solgt til meget høje priser. Vi kikkede på hinanden, hvorfor i alverden ville nogen betale penge for gamle billeder? Det besluttede vi os for at finde ud af. Heldigvis havde Berlingereren en referance, nemlig til Castke's bog - Collecting and Valuing old photos - altså hen på biblioteket og låne bogen.

Vi læste at der var mange grunde til at købe gamle billeder: kunstneriske, kulturhistoriske, topografiske m.v. - Aha - vi kunne altså bare gå ud og købe en masse spændende billeder - vi gik igang: Har de gamle fotografier? hvad for noget? - har de gamle fotografier? af hvad! - joa-øh- f.eks. gamle biler, soldater, personer! - nej dem smider vi væk - det er da ulækkert at sælge nogens gamle bedstemor, - vi har et fra 1760, o.s.v. o.s.v.

Endelig efter mange dages søgen, eet album med visitkort - 300 kroner, - hurra, her var formuen, et helt album fuldt af rigtige kulturhistoriske antikviteter - hvert billede gransket under lup, navne slået op, der var nu ingen af hverken Cameron eller Louis Carrol, men de var flotte.

Så var der nogen der nævnte - det Kongelige Bibliotek. Vi fik en venlig modtagelse af Bjørn Ochsner og Berggreen, og blev forevist et lille udsnit af billedsamlingen. Denne oplevelse blev indledningen til mange års glæder i selskab med disse vidunderlige små vinduer til fortiden. Vi fandt selvfølgelig efterhånden nogle sjove billeder, og da vi ikke havde hørt om andre som havde samme interes-

Søndag 16. november 1975

BILLEDE & LYD ved Cauchi**Hvem vil være med i en fotosamlerklub?**

BILLEDE & LYD har flere gange beskæftiget sig med foto- og filmantikviteter. Gamle billeder, gamle apparater.

Vi har bl.a. advaret imod, at man smider sådanne gamle ting væk. De kan være mange penge værd. Og på museer og andre steder, hvor de gøres offentligt tilgængelige, kan de komme historieforskningen til gavn og herudover være til stor glæde og fornøjelse for mange andre.

En række læserbreve i den seneste tid afspejler en stigende interesse for disse samleobjekter — og senest har Torben Steen Lind, Engelstedsgade 65, 2100 København Ø, skrevet og fortalt os, at han meget gerne vil være med til at stifte en fotosamlerklub.

— Min egen samling, skriver han, består af cirka hundrede fotos fra den første periode. Det er daguerrotypier og ambrotyper fra 1840 til 1860. Plus et temmelig stort antal stereoskopbilleder, glasplader, cartes-de-visites og kaminet-fotos af kendte personer, soldater osv. Foruden nogle mahognikameraer, stereoskoper, laterna magica'er, lysbilledapparater etc.

Og nu vil jeg altså gerne i forbindelse med 'ligesindede'

med henblik på at stifte en forening for fotosamlere, skriver Torben Lind. Det skal være et ikke-merkantil foretagende — bare til gensidig berigelse for medlemmerne. De, der vil være med, kan bare skrive et par linjer til mig ...

Vi bringer gerne denne opfordring videre, men ikke uden følgende bemærkninger:

Der findes allerede en længere række af institutioner, som tager sig af disse ting, om end ikke på privat klub-basis.

Det kgl. Bibliotek har en meget stor og velordnet billedsamling og er stadig på jagt efter flere gamle billeder — i samarbejde med 'Landsudvalget for indsamling af gamle fotografier'.

Nationalmuseets 'Dansk Folkemuseum i Brede' har en stor, men måske knap så velordnet billedsamling — og der findes en omfattende apparatsamling samme sted.

Teknisk Museum i Helsingør har en hel del foto- og filmudstyr liggende, og de forskellige egenmuseer har ret store samlinger, fortrinsvis af lokale billeder.

Herudover findes en del velkendte og ret store privatsamlinger og nogle mere erhvervsbetonede negativ-arkiver, bl.a. et meget stort i Danmarks Radio (Fjernsynet).

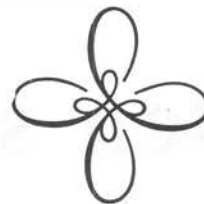
Hvad der måske har størst interesse for private samlere er, at landets lokalhistoriske samlinger og arkiver m.v. har dannet en sammenslutning, et fællesskab, der udgiver et blad, der hedder 'Lokalhistorisk Journal'.

Dette specialorgan rummer ofte stof af interesse for sam-

lere — og man kan skrive til overlærer Nils Jørgen Hansen, Dr. Margrethevej 33, 4100 Ringsted, og spørge om et prøvenummer.

Vi har ikke hermed nævnt alle her i landet, der har en foto- og filmantikviteter at gøre, men hvis vi har glemt en eller anden vigtig institution eller forening, vender vi gerne tilbage til sagen.

Vi venter naturligvis også at høre mere fra Torben Lind, når — eller hvis — han får henvendelser nok til en holdbar klubstart!

se i Danmark, og da vi samtidig havde læst at der var oprettet en samlerklub i Tyskland, Club Daguerre — besluttede vi, at forsøge og finde ligesindede.

Altså — pænt brev til fotospalten i Politiken, hvor vi fortalte om os selv.

Journalisten Cauchi lavede en flot artikel — og vi fik flere henvendelser fra hele landet — bl.a. var Sigfred Løvstad, een af de første. Dette førte, som alle jo ved, til den stiftende generalforsamling for præcis lo år siden.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne benytte lejligheden til at komme ind på det, som har betydet mest for min kone og jeg — nemlig de mange gode og nære venner vi har fået gennem vor hobby. Vi lærte jo, at selv om man ikke samler på fotografier — men på "ISENKRAM" — kan man jo godt være et godt menneske.

Til sidst — en stor tak til de mange spændende mennesker vi har mødt, og til vore gode venner, som gør livet lidt grønnere.

hilsen T.S. Lind — Ex-præsident!

DANMARKS FOTOMUSEUM

10 År

Dette nummer af OBJEKTIV er - naturligt nok - præget af Dansk fotohistorisk Selskabs jubilæum. Også jeg vil gerne blande mig i koret af gratulanter - og det på såvel Fotomuseets, som egne vegne. Umiddelbart føles disse 10 år ikke som noget stort tidsrum - når årene er gået. Men alligevel er der sket meget siden da.

Det ser ud som om året 1975 var året hvor tingene ligesom var modnet til ny udvikling på dette særlige område hvor vi boltrer os. Det vil jeg vende tilbage til.

Og hvordan begyndte det så. Jeg er ikke daglig læser af Politiken, men en god bekendt gav mig et klip fra bladet dateret : 16/11 1975 "Hvem vil være med i en fotosamlerklub?". En vis hr. Torben Lind boende på tredie sal Engelstedsgade 65 i København, var interesseret i kontakt med ligesindede, med det klare formål at søge en samlerklub startet. Jeg kontaktede hr. T. Lind i et brev dateret 21/11 75, og talte 2 dage senere med ham i telefonen. Han havde fået 7-8 henvendelser, og vi ved at den første medlemsliste kom til at indeholde 6 navne. Der blev indkaldt til stiftende møde hos Torben Lind privat d. 2 december 1975.

Og så et pussigt sammentræf : Netop d. 2 og 3/12 75 afvikles i Augsburg Kunst-Auktionshaus Petzold OHG en auktion, der for første gang havde medtaget Photographica. Af katalogets 596 numre omfatter de første 460 antikviteter af forskellig art, og de sidste 136 vedrører alene fotografiske affekter. Interessen for FOTO som samlerobjekt, havde udviklet sig så meget at et respekteret Auktionshus i Tyskland, havde covet at tage emnet op. Det skulle senere udvikle sig.

Her hjemme havde denne vågnende interesse bl.a. vist sig ved at Politikens Forlag året i forvejen, havde bedt mig bidrage med et indlæg i den nye udgave af "Jeg er samler", som var under forberedelse. Den udkom i sept. 1975. For første gang kunne der i en af Politikens mange håndbøger læses om "Gamle fotografiapparater" som samlerområde. Men litteratur listen der slutter afsnittet, var endnu meget beskedene.

Fra den spæde begyndelse har Dansk fotohistorisk Selskab's medlemsskare vokset sig stor, og publikationen OBJEKTIV, hvis første nummer på 3 sider udkom i august 1976, er blevet til det digre værk du holder i hånden nu. TAK og tillykke til initiativtageren Torben Lind, til de skiftende medlemmer af bestyrelsen, og ikke mindst til den myreflittige, initiativrige, entusiastiske redaktør og altmuligmand Flemming Berendt. Medlemsbladet er helt klart et samlende led i DFS.

I løbet af dette 10-år er - som alle ved - også sket det, at jeg ikke mere kan tælles blandt de private samlere. Danmarks Fotomuseum er blevet en realitet. Og så kan nogen måske spørge hvordan forholdet til DFS-medlemmer så er. Jeg kan sige at jeg glæder mig over den store medlemstilgang. For mig en indirekte anerkendelse af det, jeg har beskæftiget mig med i mange år. Selvfølgelig er enhver samlerinteresse lidt ego-præget. Det ligger i sagens natur, at man ønsker at eje Medlemsskaren spænder fra den rene "isenkram"-interesse til dybe fotohistoriske studier, uden måske selv at eje væsentlige ting. Hvordan man vil dyrke sin hobby, er naturligvis en privatsag helt og holdent.

Jeg vil her også gerne sige TAK til de mange der har betænkt museet med mange forskellige ting. Og heller ikke undlade at nævne vi fortsat er interesseret hvis donorer skulle have effekter der en dag må indgå i samlingerne her.

Mange venlige hilsener til alle de jubilerende !

Sigfred Løvstad

Museumsgade 3 . 7400 Herning . (07) 2253 22 Giro: 925 07 19

•VOR HISTORIE•

Flemming Berendt

DE personer, som ikke er omtalt i
Vor Historie - er ikke de mindst
betydende.....

HVIS DE SAMLER på gamle fotografier eller kameraer eller er interesseret i fotohistorie, vil De have fornøjelse af at være medlem af Dansk Fotohistorisk Selskab. Ring til (01) 22 44 91 eller (01) 35 12 71 og få nærmere oplysninger.

HVEM VIL VÆRE MED I EN FOTOSAMPLERKLUB ?

Således lød overskriften i Politiken den 16. november 1975.

Det første skridt til vor forenings dannelse var taget af Torben Lind.

Stiftelse af Selskabet skete den 2. december og den første ordinære generalforsamling var berammet til den 22. april 1976.

Ifølge mødereferat fremgår det, at man var blevet enige om selskabets vedtægter, kontingent m.m., selskabets første præsident blev Torben Lind. På dette tidspunkt var antallet af medlemmer 7-8 personer, men man havde kontakt med adskillige flere, hvis interesse var fotografica.

Det første medlemsmøde fandt sted den 15. januar 1976. Kl. 19:30 hos P.B. Schmidt, Strandvejen 339, gennem gitterporten, som skrevet står. Blandt de første foredragsholdere finder man foruden, Torben Lind, P.B. Schmidt, Ole Schelde og Niels Resdahl Jensen.

Langsomt er der ved at komme en seriøs forening på skinner.

Hurtigt efter stiftelsen har man planer om at lave en udstilling af fotografica i Københavns centrum. Bl.a. for at gøre opmærksom på selskabets eksistens.

I begyndelsen af april-maj måned viser der sig nye ansigter i selskabet bl.a.

Flemming Anholm, Niels B. Magnussen o.a..

Torben Lind og Flemming Anholm, med to af udstillingens gamle kameraer: et Svensk magasin-kamera fra 1898 og et rejsekamera fra 1900. 17-9-1976. L.H.

En gruppe af disse medlemmer begynder at lede efter lokaler i byens centrum. Samtidig hermed begynder man at indsamle fotografica til den påtænkte udstilling. Takket være en stor indsats, ikke mindst tidsmæssigt får man effekterne samlet sammen og kan begynde at lave en prøveopstilling.

I perioden den 14-20. september 1976 kan man i S.D.S.'s banklokaler på Strøget se resultatet af deres anstrengelser. Det var imponerende.

Over 1.500 mennesker kom for at se disse gamle sager. Udstillingen bestod af 4 glasmontere med kameraer og udstyr, et udvalg af fotolitteratur samt nogle af Torben Linds gamle danske Daguerreotypier.

Det Kongelige Bibliotek havde opstillet plancer og gamle billeder, der fortalte om fotohistoriens udvikling igennem tiderne.

Udstillingsarrangementet blev rosende omtalt af den københavnske presse, hvilket indebar, at nye medlemmer strømmede til.

Næsten samtidig med denne udstilling, begynder man at udsende "Meddelelser" fra Dansk Fotohistorisk Selskab - hvis første redaktør, Flemming Anholm gør opmærksom på at ordet "OBJEKTIV" kan udtales med tryk på første eller sidste stavelse, herved får man jo to forskellige betydninger af ordet. Herefter læser man, at det vil blive sendt til medlemmerne, når der er behov for det og stof til en udgave.

Nummer 1 fremsendes ultimo august 1976 og bliver fremsendt regelmæssigt ca. hver 3 måned, og først til september 1978 - begynder man på et egentligt blad.

Flemming Anholm, manden i midten af billedet og andre medlemmer i fuld sving med at opbygge den flotte fotografica udstilling i S.D.S.s lokaler på Strøget.

I vort broderland Norge stiftedes næsten samtidigt Norsk Fotohistorisk Forening på initiativ af Robert Meyer - foreningens første formand.

Den norske forening er af en noget anden karakter end D.F.S. Dens virksomhed er baseret på topografisk billedhistorie og fotohistorie, altså ingen "isenkram". De fleste medlemmer er museumsfolk, der har et fagligt forhold til bevaring af den fotohistoriske billedindsamling og identifikation.

På udstillingen i S.D.S.s lokaler fik Selskabet overleveret 5 glasplader 9x12cm af en gæst. Glaspladernes historie var både tragisk og spændende, men blev ikke offentliggjort dengang. Takket være Flemming Anholm, der fik historien nedskrevet, kan den berettes længere fremme i bladet under titlen: "Gemt og Glemte i 70 år"

NORSK FOTOHISTORISK JOURNAL

1. ÅRGANG NOVEMBER 1976 NR. 5

Norsk Fotohistorisk Forening udgav i en periode et A5 skrift - for tiden udsendes kun den omtalte årsbog. Se nyt fra bestyrelse.

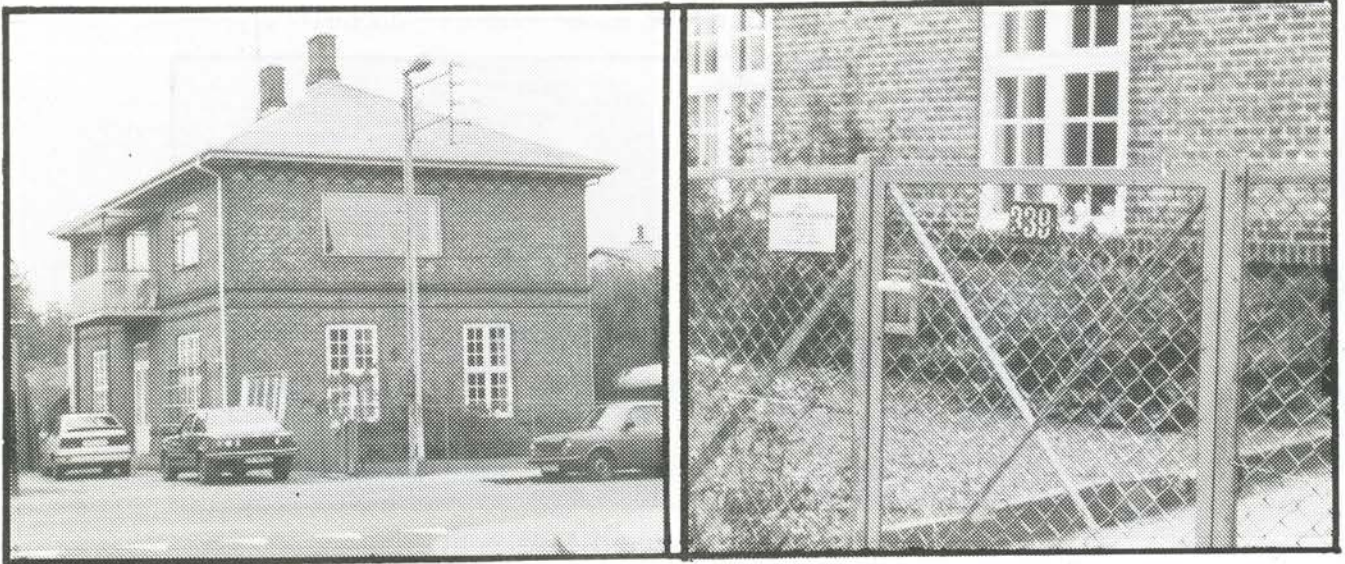
1976. Selskabets foredragsvirksomhed blev efterhånden til en lang perlerække af strålende mødeaftener, hvor medlemmerne blev beriget med fotohistorie.

Peter Randsløvs instruktive foredrag bl.a. om ædelprocesserne og Daguerreotypiprocessen var en hel speciel oplevelse..

Sigfred Løvstads levende genfortælling af Andréekspeditionens tragiske færd over Nordpolen - hvis fotografiske optagelser dukkede op 33 år efter. Dette fund var en fotohistorisk begivenhed.

I en periode blev der gjort forsøg på at registrere medlemmernes samlinger, desværre viste det sig hurtigt, at det var der ingen interesse for.

Her stødte nok "handelsmæssige" og bevaringsmæssige interesser sammen.

Skodsborg Strandvej 339 - gennem gitterporten!

1977. Behovet for at komme ud til institutioner og steder hvor der var fotohistorie at opleve fremkom i begyndelsen af dette år.

Den første ekskursion gik til Det Kongelige Biblioteks kort- og Billedafdeling. Hans Berggren var her den kyndige cicerone, ingen har vel glemt synet af Fox Talbots "Pencil of Nature" fra 1844 - ét af 11 eksisterende eksemplarer.

Ved starten af vintersæsonen 1977-1978 gjorde præsidenten Torben Lind rede for hvilke ideer man havde for fremtiden, han skrev bl.a:

"Vi må gøre vort yderste for at opbygge den størst mulige viden om vore specialer, så vi som eksperter kan rådgive og vejlede de mange nye medlemmer, vi håber at få i fremtiden".

Disse ord er værd at leve op til og er stadig aktuelle.

Dette år skulle også blive det år hvor Selskabet fik sin første hverveplakat. Sigfred Løvstad var behjælpelig med at få den ud til samtlige fotohandlere. Takket være denne plakat blev de ærede medlemmer bebyrdet med mit medlemskab. 28 medlemmer var nu registreret hos vor første kasserer, Ingemann Larsen.

1979. Af mødeaftener fremhæves, Ulla Eberths foredrag om Fox Talbot i anledning af 100 års dagen for hans død.

Flemming Anholm holdt sit store foredrag om Loncoln-Brady Perioden i U.S.A. - senere på året havde P.B. Schmidt nogle foredrag om luftfotografering gennem tiderne, desuden havde Niels Resdahl Jensen, været i London og hjembragte en fin serie dias fra byens Tekniske Museum.

Pariserkommunen 1871 - var titlen på et dia-causeri, som Flemming Anholm havde lavet. Ole Schelde fremviste sin kolosale samling af Leicaer og udstyr til samme. Det skete ved en præsentation hjemme hos Flemming Anholm privat.

Julemødet strålede i al sin glans ved fremvisning af filmen "The Light of other Days" - burde vises endnu engang.

Peter Randløvs første stereoaften i marts måned huskes "dobbelt".

Her er det "dobbelt" så godt!

Et besøg på Filmmuseet var arrangeret af Kurt Petersen, der også havde udvalgt en serie gamle stumfilm som vakte begejstring.

I Hillerød-Hallen skulle der afholdes antikvitets-udstilling i dagene 2-5. november 1979 - her var den næste lejlighed for Selskabet til at vise medlemmernes "isenkram" frem. 21 kvadratmeter areal blev stillet til rådighed, og det lykkedes at få en meget fin udstilling på benene.

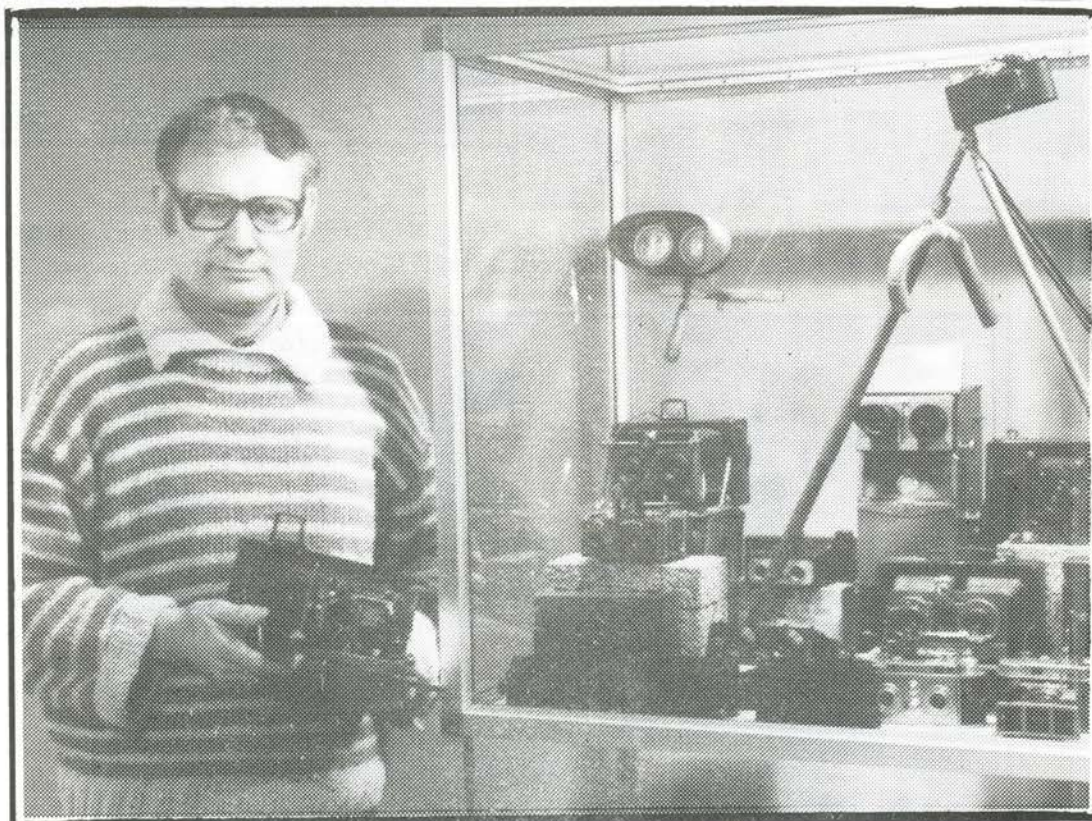
Til julemødet dette år havde Flemming Anholm, traditionen tro spiddet vor hobby med følgende epos:

At samle på foto er virkelig spøg!
 man bli'r jo så glad for sin hobby,
 og selv om det meste, man samler er mæg,
 så har man da noget at gå op i.
 Når bare du bruger hver eneste brik
 til køb af den elskede foto-optik
 så glemmer du alt om damer og drik.
 Naturligvis mer eller mindre.

Dele af Løvstads samling.

1980. Året sluttede med Landsmøde i Herning, hvor Løvstads udstilling af fotografica på Herning Museum var et godt trækplaster - det var begyndelsen på afslutningen af en livsdrøm, at skabe et Danmarks Fotomuseum.

Sigfred Løvstad fotograferet ved den stereoskopiske montre.

Foto: D.F.

Resten af året udviklede sig på traditionel vis - Landsmøde og Generalforsamling blev afholdt i "Bjælkehytten" nær København.

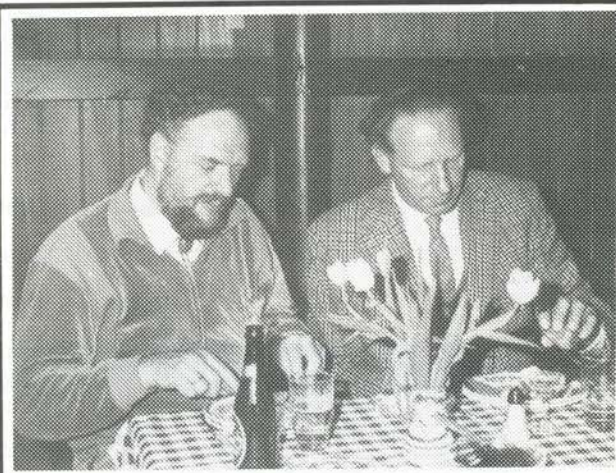
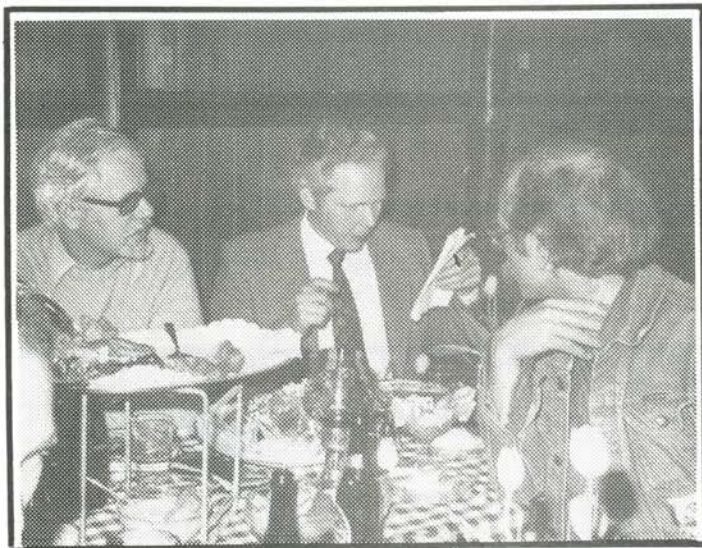
Præsidenten, Torben Lind ønskede at trække sig tilbage, idet han ikke anså sin stilling som præsident, forenlig med starten af egen fotoforretning.

Selskabets første redaktør, Flemming Anholm ville ligeledes gerne træde ud af bestyrelsen - bl.a. på grund af at han ønskede, at hjælpe Torben Lind i den nyetablerede forretning.

Ny præsident blev Andreas Trier Mørch, redaktør Flemming Berendt, desuden blev Ole Schelde vicepræsident og Per Ask Nielsen, Herning repræsentant for de jyske medlemmer.

Personlig gjorde jeg mig til talsmand for, at skulle vi udforske det fotohistoriske mere konkret og desuden forsøge på at præsentere vore resultater, måtte vi satse på at udbygge "Objektiv". Tanken blev støttet fra mange sider.

En ny udvikling blev hermed sat igang.

Medlemmer af den nye bestyrelse. Ole Schelde, Niels Resdahl Jensen, Andreas Trier Mørch. Per Ask Nielsen og Flemming Berendt.

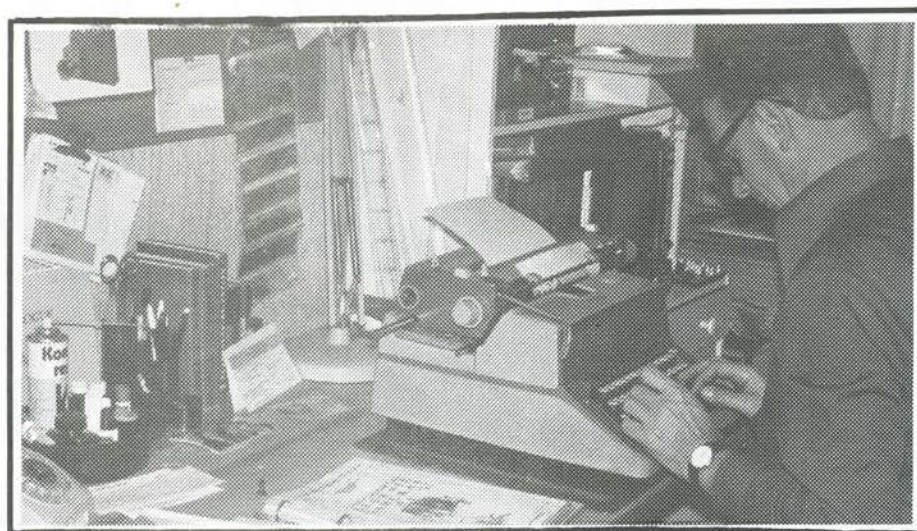

Foto: J.K. Objektivs nye redaktør Flemming Berendt ved arbejdsbordet.

1981 skulle udover de sædvanlige hyggelige mødeaftener blive det år hvor Selskabet for første gang dristede sig udenlands, nemlig til Norge.

Preus-fotomuseum i Horten var målet. Denne strålende rejse blev en realitet i oktober 1981.

17 medlemmer dristede sig ud på denne sejltur til det høje Nord, oplevelsen var stor - et imponerende privat fotomuseum. Her var NÆSTEN alt!

Selskabets medlemmer bliver "aftaget" i Preus Museum.

Her har Jørgen Lübeck overtaget rollen som auktionarius fra Flemming Anholm.

1982 bidrog mange dejlige stunder, bl.a. begyndte vore auktioner og loppemarkeder at få virkelig format.

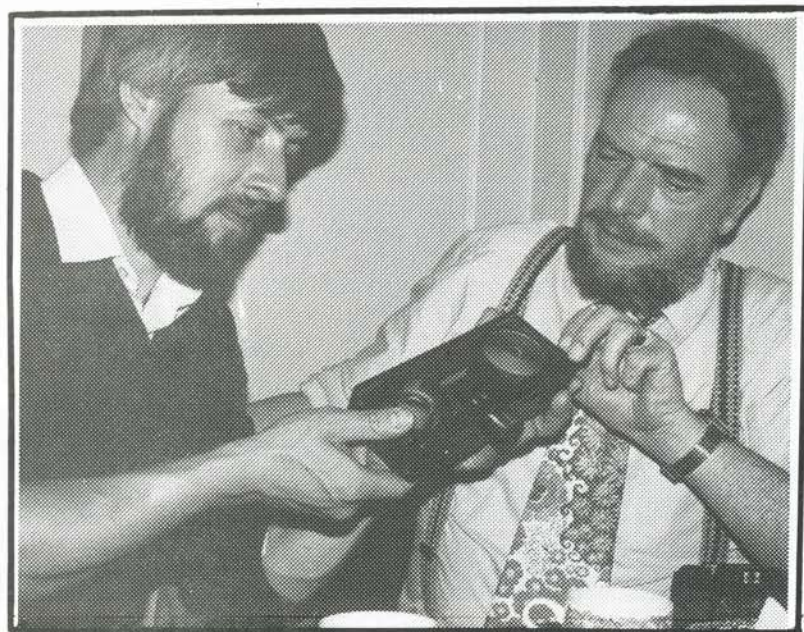
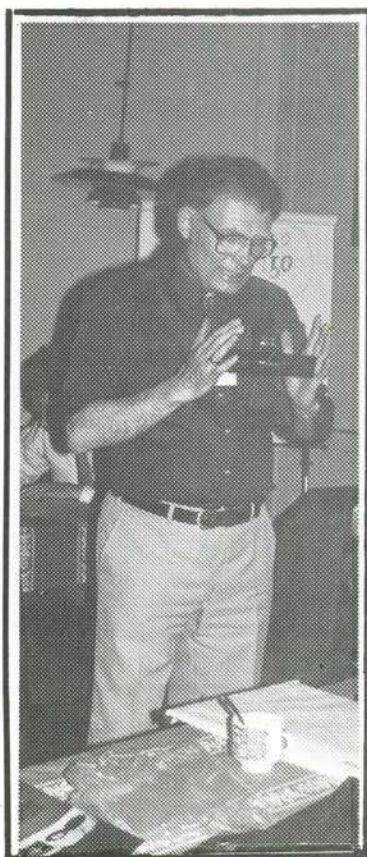
Den store ekskursion dette år blev turen til Nordisk Film i Valby - 65 medlemmer og familie mødte op til denne begivenhed i de verdensberømte filmstudier.

De deltagende medlemmer samles foran det gamle atelier.

Generalforsamling og Landsmøde blev dette år henlagt til Århus, hvor Per Ask Nielsen fremtryllede et storslået og flot program i "den gamle by". 43 deltog. Et af højdepunkterne var indvielsen af "Det gamle atelier" - hvor Poul Pedersen fortalte om dets tilblivelse m.m. En flot specialudstilling var opstillet i Mølesalen. Et arrangement der vil blive husket længe.

En mødeaften der særligt vil blive husket var Niels Resdahls Jensens foredrag om Panorama-fotografering - inspirerende og kyndigt fortalt. Hans billeder kan kun karakteriseres på een måde - de har det hele i bredden.

Dle Knudsen og Per Ask Nielsen beundrer "Nellerød-mandens" håndarbejde.

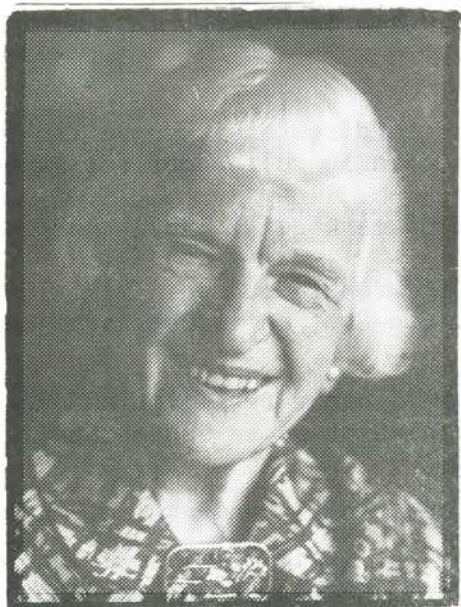
Sigfred Løvstad fortæller om, J.P.A.s småbilledkamera.

Foto: Jan Klinksgaard

Jens P. Andersens småbilledkamera, 24x50mm kinofilm. 300 optagelser pr. rulle!

Højdepunktet i denne sæson var dog mødet med den 78 årige Kylie Topp - der på sin elskelige måde fortalte om sine oplevelser "dengang i Odense" - samt om de år hun var ansat hos den gamle "HOTHER" i Palægade for 50 år siden. De 30 farveautochromplader blev vist som dias.

Den 80 årige Kylie Topp i bedste humør med en gave fra sit "elskede" Paris.

Foto: F.B.

Søndag formiddag ved Odense havn. Munke Mølle ses bag de to dampere til højre. Manden til venstre med panamahatten er farbror Carl, og pigen på broen er Kylie Topp.

Marius Nicolai Topp, Kylie's fader blev biografdirektør i Odense fra 1908 - dette gav M.N. Topp, både økonomiske og tidsmæssig muligheder for at dyrke sin foto-hobby i Odense fotografiske Amatørklub.

Brødrene Lumierés farveautochromplader kom på markedet i 1907 - kort efter kunne de købes i København.

Et katalog fra 1913, angiver at en æske autochromplader med 4 stk. 18x24 kostede Kr. 6,50 - i dagens penge omkring Kr. 600-800. En industriarbejders løn var på omkring Kr. 20-25 pr. uge.

Marius N. Topp, var ikke blot en god fotograf, han var tillige en dygtig kemist, idet de fleste plader er fremkaldt på en sådan måde, at ordet "perfekt" ikke er overdrevet.

Et sæt dias-kopier er lovet til bevaring i Danmarks Fotomuseum.

Den egentlige historie, nedskrevet af Kylie Topp, om livet "Dengang i Odense" - skal ikke refereres her. Køb bogen og bliv en oplevelse rigere.

Om sommeren var vi hver eftermiddag i Læsehaven. Mor broderede engelske huller, mens jeg legede med de andre børn. Det er mig med kysen og de bulgarske borter på kjolen.

Takket være et storsindet bidrag fra Hammerschmidt, H-COLOR i Århus og PROF-COLOR, Ture Ibsen, ser Objektiv sig i stand til at bringe to originale farve-gengivelser af disse meget tidlige farveautochromplader.

De to billeder er optaget mellem 1912-1915.

Også en TAK til Torben Akselsen, Odense Reproduktion for tilladelse til reproduktion af billederne.

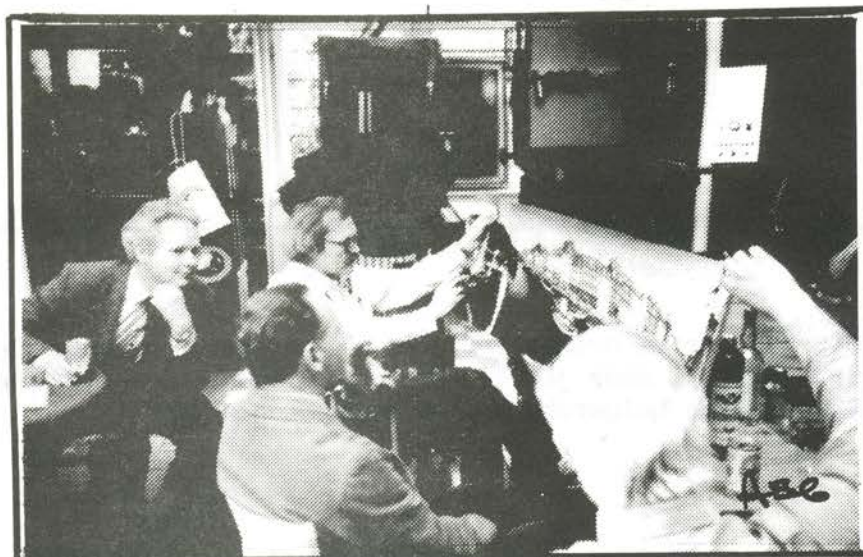
Desværre oplever Kylie Topp ikke den ære og tak vi skylder hende for at have reddet disse autochromplader og fået dem publiceret i sin erindringsbog, idet hun sov stille ind den 19. oktober 1985 - 81 år gammel.

Personligt var jeg meget tæt på Kylie Topp i en længere periode, desværre var et langsomt svigtende livsmod årsag til at det ebbede ud, men jeg (vi) føler trang til at sige: LIVET ER BLEVET FATTIGERE UDEN HENDE!

1983. Ved årsskiftet var vi 105 medlemmer, en næsten fordobling på mindre end to år. Nu blev vi nød til at sige farvel til de små lokaler hos P.B. Schmidt. Vi flyttede ind i Østerbro Medborgerhus, som Andreas Trier Mørch havde udset som en løsning. Det skulle vise sig, at være et superbt valg.

Østerbro Medborgerhus.

Werner Umstætter beundrer Niels Resdahl Jensens panoramabillede af Nyhavn.

BERLIN - lød parolen foråret 1983. Endnu engang dristede vi os udenlands. 12 medlemmer drog af sted for at opleve Werner Umstætters store samling, der har ligget til grund for hans bog.

Alle vendte hjem, én var nær blevet tabt i ØST - men slap med "Oplevelsen"...

Mødet med K.Z. apparatets skaber Ing. Undell, og hans vidunderlige kone.

Vi husker alle hans replik: Ske-lettet . hvilken oplevelse.

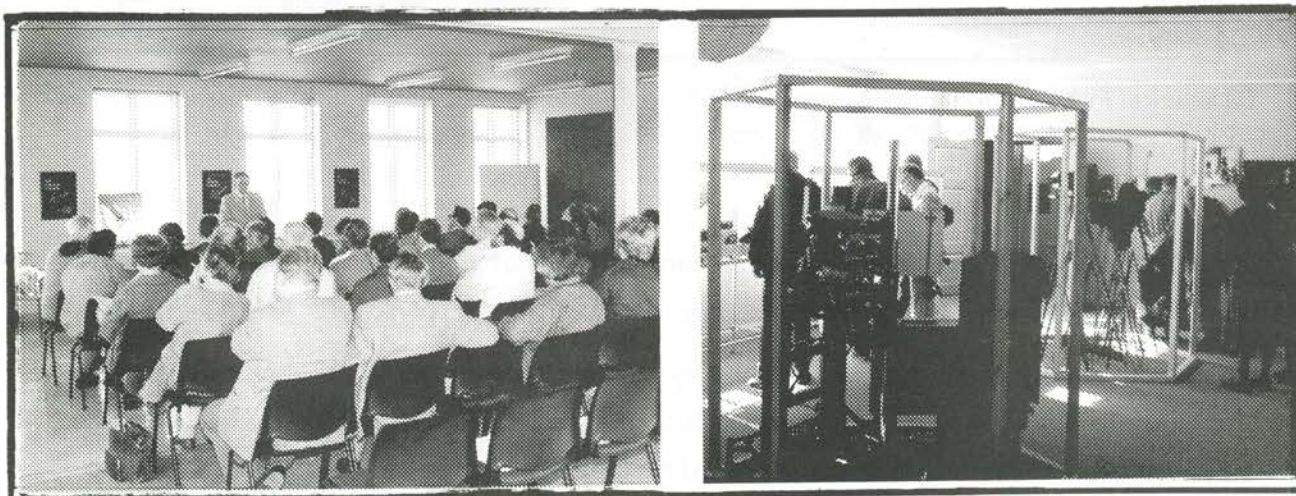
I oktober 1983 stod næste ekskursion på programmet. Alex Steinbach og Ørsted-Bagger åbnede generøst deres hjem og fremviste deres store samlinger af "isenkram".

1984. Erik Nørgaard, fremviste sine dejlige damer i farver - Andreas T. Mørch havde sørget for at billederne var i "plet" - en rigtig herre-aften.

I maj måned samme år begyndte Jan Klinksgaard, at arrangere sine loppemarkeder på Randbøldal kro - et initiativ som var kærkomment og som stadig er til stor glæde for mange af vore jyske medlemmer. I dag kan man samle 35 medlemmer til disse arrangementer. Flot.

"Fagfolk" i snak - Randbøldal kro.

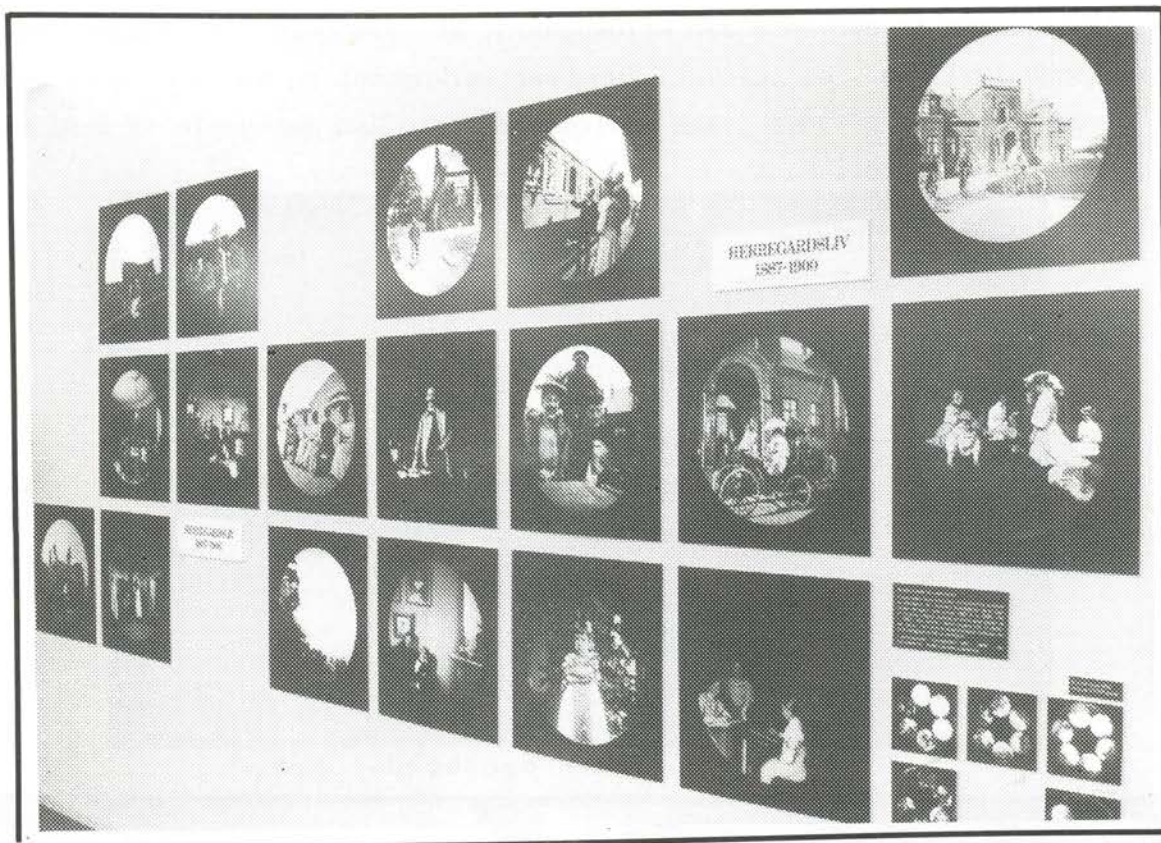

Danmarks Fotomuseum indvies.

1984. Generalforsamling og Landsmøde fandt sted i Herning. Søndag formiddag drog vi i sluttet trop til Danmarks Fotomuseum. Alt var endnu ikke på plads, men man var vist ikke i tvivl - et livsværk var ved at blive realiseret. Håndsnilde medlemmer havde tilendebragt fremstillingen af en replika af det originale Daguerreotypikamera fra 1839.

2 års arbejde var endt i et smukt museumsstykke, der har vagt beundring hos adskillige udenlandske eksperter på området.

Senere modtog Museet et sæt originalfotografier "Herregaardsliv 1887-1900" - som gave fra Dansk Fotohistorisk Selskab. Disse unike billeder vil fremover være ophængt som permanent udstilling.

Danmarks Fotomuseum har ophængt 18 "Herregaardsbilleder" - som permanent udstilling. Verdens største og eneste samling STIRN-optagelser i sin art.

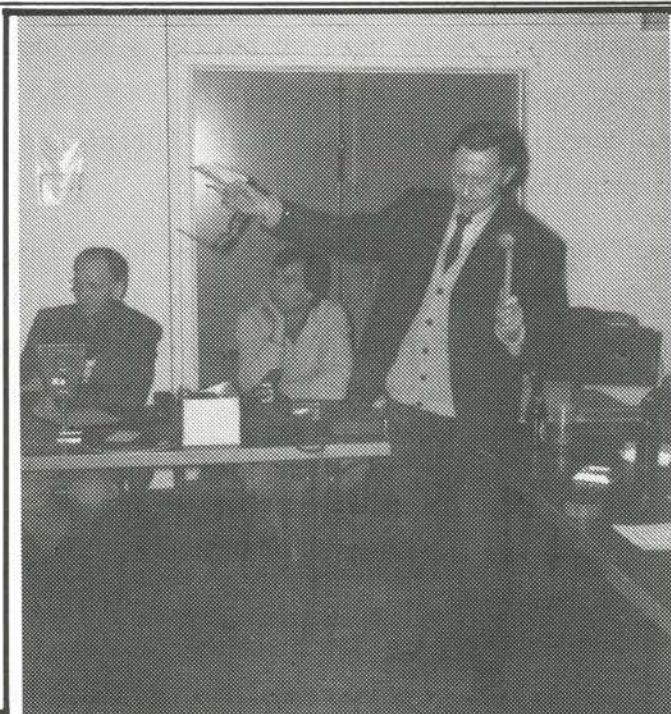
1985. "Vor mand" i det Sønderjyske, Jan Klinksgaard arrangerede en tur til Flohmarkt i Hamburg. Et højdepunkt for dem der har "isenkram" som speciale.

Vore mødeaftener lagde ud med et besøg af Det Kongelige Biblioteks førstebibliotekar Ib Rønne Kejlbo og Henrik Dupont, som fortalte os om deres arbejde i Kort- og Billedafdelingen. De fortalte bl.a. at dele af den store samling gamle billeder skal "luftes" på Charlottenborg fra den 14. april til den 19. maj 1986. Vi glæder os.

Et besøg af Rigmor Mydtskov, var ligeledes en oplevelse af de usædvanlige. En selvudslettende beskrivelse af det krævende arbejde, at være teaterfotograf, fulgt op af en række strålende billeder og plakater.

Vi nærmede os sommeren, og i anledning af 40 årsdagen for Danmarks befrielse var Ole Brage inviteret fra T.V. - han kvitterede med at fremvise den originale uforkortede film om englændernes luftangreb på Shell-huset i foråret 1945. Et spændende historisk tilbageblik.

Et lille "pust" fra Prags Tekniske Museum - "Inter-Kamera" blev vist i form af en serie dias - samme aften blev de håndsnilde medlemmer, som havde fremstillet det fine replika af Daguerreotypikameraet hædret med klap og flasker.

Vor uforlignelige auktionarius Flemming Anholm har her fået assistance af Andreas Trier Mørch..

Omsider nåede vi frem til årets Landsmøde og Generalforsamling, som denne gang skulle afholdes i København. Auktion og Loppemarked i sædvanlig stil, men det kulturelle arrangement faldt desværre på gulvet på grund af sygdom, men vi fik dog afviklet det hele med manér.

Den nye sæson blev indviet med "hyggeaften" - på den måde var vi friske og udhvilede til at opleve endnu en aften med Peter Randløv og hans Stereo-interesse - ganske simpelt flerdobbelt godt.

Det må heller ikke glemmes, at mange af vore medlemmer bl.a. Holger Duseberg, Arne Reimann, Alex Steinbach, Ørsted Bagger, Jan Klinksgaard m.fl. har vist deres finde samlinger frem - til stor glæde for mange fotointeresserede og evt. kommende medlemmer af vort Selskab.

I det jyske har, Per Ask Nielsen i Herning haft skiftende kamera-udstillinger, som et vigtigt og nyttigt indslag i udbredelsen af kendskabet til vor hobby. Et stort HURRA for deres indsats.

Vort blad, OBJEKTIV, fortjener måske også en omtale - men det er jeg nok ikke den rette til - måske en anden har lyst engang.

Dog vil jeg gerne ved denne lejlighed TAKKE ALLE, forfattere, annoncører m.m. uden hvis BIDRAG jeg godt kunne lukke redaktionen.

Vel vidende, at denne "VOR HISTORIE" 1975-1985 - må have mangler, noget er glemt andet er "smuttet" - håber jeg på tilgivelse fra de eventuelt forbigåede medlemmer eller aktører, og tillade mig at slutte denne historiske gennemgang af vore gerninger med Flemming Anholms poetiske udlægning af vor hobby.

En udlægning, som jeg helhjertet kan tilslutte mig.

Nu slutter sæsonen, et Aar er forbi,

og nu ser vi frem til det næste,

vi har ikke tid til at ligge i hi,

enhver maa gøre sit bedste.

Ved ildhu, begejstring, skal klubben bestaa,

og alle vil paa barrikaderne gaa

som aktive støtter - det stoler jeg paa.

Naturligvis mer eller mindre!

● Torben Lind:
Om Daguerreotypier.

Ole Schelde:
H.C. Andersen.
Film.

P.B. Schmidt:
Kameratechnik.

Robert Meyer:
Norsk Fotohistorisk Forening.

Sigfred Løvstad:
Andréekspeditionen
1897.

Werner Umstätter:
Min kamerasamling.

Ole Schelde:
Min Leica-samling.

● Niels R. Jensen:
Panoramafotografering.

● Torben Lind:
De første danske Daguerreotypier.

P.B. Schmidt:
Luftfotografering.

Ulla Eberth:
Fox Talbot-loo år.

Flemming Anholm:
Lincoln-Brady perioden i U.S.A.

Peter Randsløv:
Stereofremvisning.

Niels R. Jensen:
Teknisk Museum i London.

Arne Krogh:
Filmens tidligste år.

Flemming Berendt:
Habarot-kameraet.

● Kaj Pindal:
Tegnefilm-kunsten.

● Bjørn Ochsner:
Tidlige danske fotografier.

K--Helmer Petersen:
122 farvefotografier.

● Ing. Undell:
KZ-apparatets fader.

Ib Rønne Kejlbo:
Det Kongelige Bibliotek.

● Niels Elswing:
AGFA-Color billeder.

● Flemming Berendt:
Kjøbenhavn set med fotoapparat.

Per Ask Nielsen:
En dansk fotokøbmand,
for loo år siden.

● Kalle Topp:
● Dengang i Odensen.

● Erik Nørregaard:
Drømmen om kærligheden.

● Claus E. Neble:
● Stereobilleder fra det gamle Kjøbenhavn.

Ole Brage:
Da Englænderne kom.
Shell-husets bombning.

● Rigmor Mydtskov:
At være teaterfotograf.

● H.F. Nissen:
AGFA-Color.

● Orlof-Jørgensen:
Gummitryk og Bromolie.

Finn Løkkegaard:
Besættelsestidens hverdag.

● Ingolf Boisen:
Illegal fotografering.
De byggede jernbanen.

● G.O. Swane:
Fotografiet som billede og historisk kilde-materiale.

● Asger Rasmussen:
Bygning af Lillebæltsbroen.

● Ole Brage:
Gamle Elfelt-film.

Viggo Rivad:
Rejse i Kina.

● Flemming Berendt:
Prag Tekniske Museum.
Danmarks Fotomuseum
Indviet.

● Jørgen Barfod:
Fotografering under besættelsen.

Ole Schelde:
Radioen der forsvandt i Madum sø.

Ekskursioner:

Lynggaards samling.
Topografiske billeder om slagterier.
14-2-77.

Det Kongelige Bibliotek.
27-1-77.

Herlev Sygehus. Audiovisuelle afd.
11-5-78.

Det Danske Filmmuseum.
1-11-79-

Ole Scheldes Leicasamling.
22-5-80.

● Preus Fotomuseum.
Norge.
2-4-81.

Nordisk Film.
11-2-82.

Werner Umstätter.
Berlin.
28-4-1-5-83.

Alex Steinbach.
Ørsted-Bagger.
8-10-83.

Landsmøder:

KØBENHAVN: Århus:
22-4-1976. 15-5-1982.

21-4-1977. KØBENHAVN:
20-4-1978. 28-5-1983.

19-4-1979. HERNING:
19-4-1980. 12-5-1984.

KØBENHAVN. KØBENHAVN:
25-4-1981. 11-5-1985.

Et udpluk af vore mødeaftener. De med ● kan lånes som bånd, og de med ○ som dias. D.F.S.s båndarkiv. o2 19 22 99.

Til lykke med de første 10 år-

og glædelig jul

Vi har været med i Selskabet næsten lige fra den første dag!

FOTO

Magasinet

LYNGBY

af Jørgen M. Gregersen

HOVEDGADEN 47, 2800 LYNGBY. TLF. 02-883676

Apparater fra tiden

FAG-FOTO

Frb. Allé 29

KØB-SALG-BYTT
01-22 44 91

Gemt og Glemmt i 70 Aar!

Flemming Anholm.

Natten mellem 18. og 19. August 1915 var den britiske Under- vandsbaad E 13 med en Besætning paa 30 Mand paa Vej gennem Øre- sund. Da den nærmede sig Saltholm løb den i Mørket paa Holmetun- ge Grund, hvorfra den ikke lod sig rokke ved egen Kraft.

Da den nu befandt sig paa dansk Territorium, skulde Mandskabet efter internationale Regler for krigsførende Nationers Orlogsfar- tøjer interneres i Danmark, hvis det ikke lykkedes af faa U-Baa- den flot inden der var gaaet 24 Timer.

Til Uheld for E 13 dukkede i Morgentimerne den 19. August to tyske Torpedojagere op i Farvandet, og omkring Kl. 10.30 begyndte de en Beskydning af E 13, der i Løbet af kort Tid var forvandlet til et gennemhullet Vrag.

Besætningen søgte Dækning saa godt de kunde, og nogle af Gaster- ne sprang i Søen for at redde sig fra den voldsomme Beskydning, der kostede 15 Mand Livet.

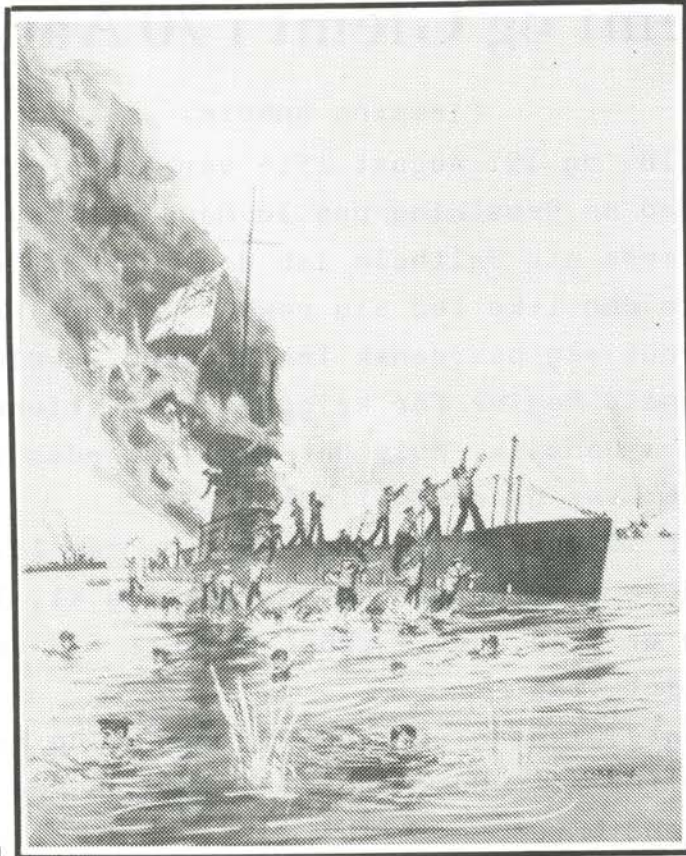
Fra dansk Side blev der paa Ordre af Admiral Evers afsendt en Flaadeafdeling bestaaende af Kystforsvarsskibene Peder Skram og Geysir samt 4 Torpedobaade, og da de danske Skibe naaede frem, trak de to tyske Torpedobaade sig tilbage.

De danske Torpedobaade fandt 14 omkomne, og de blev sejlet til København sammen med saarede og overlevende, heriblandt U-Baadens Chef, Kaptajn Layton.

Da der fra tysk Side var Tale om en flagant Neutralitetskrænkel- se, nedlagde den danske Regering gennem sin Gesandt i Berlin en bestemt Protest mod Beskydningen af et Krigsfartøj paa dansk Ter- ritorium. Som Svar herpaa udtrykte den kejserlige tyske Regering sin oprigtige Beklagelse af og Undskyldning for det skete, med Til- føjelse af at de tidligere til tyske Skibschefer givne Ordre om at respektere Neutraliteten paany vilde blive indskærpet.

En Uge efter Skyderiet blev Kisterne med de omkomne Marinere sendt til England med det danske Dampskib Vidar.

I den danske Presse vakte Hændelsen naturligvis stor Opsigt, og paa Basis af Øjenvidneberetninger fremstillede Tegneren Christian Bogø et Billede af E 13 under Beskydning, et Billede som vi hermed gengiver. Andet Illustrationsmateriale havde man ikke, og den sam- me Tegning blev den 4. September 1915 bragt i The Illustrated Lon- don News.

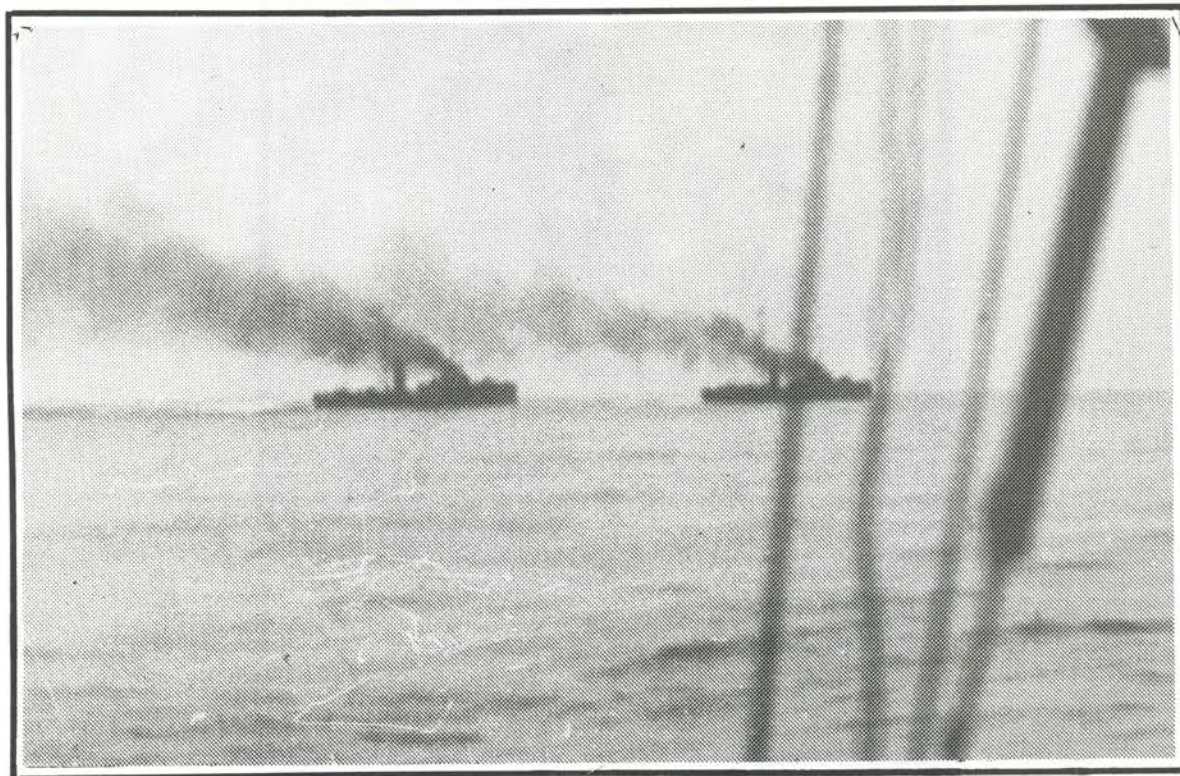

John Philips samling

Christian Bogøs Tegning efter Øjenvidnebeskrivelser. Blandt Øjenvidnerne var nogle Fiskere fra Jens Jensens Baadelag i Dragør, som laa ved Svane-klapperne i Nærheden af Kampstedet. Fiskerne kunde fortælle, at det første Skud splintrede Kommandotaarnet og efterfulgtes af en voldsom Eksplosion, hvorefter man saa Flammer slaa ud gennem Undervandsbaadens Dæk.

U-Baaden E 13, gaet paa grund og gennemhullet af Granatskud.

De to tyske Torpedojagere paa Vej bort efter Beskydningen af U-Baaden.

Hvordan er OBJEKTIV kommet i Besiddelse af de sjældne Glasplader, vil man spørge.

Da vi havde vor Udstilling i Sparekassens Lokaler paa Strøget i København for snart lo Aar siden, fik vi en Henvendelse fra en Hr. Poggensee, en Broder til Fotografen. Han fortalte om disse Plader, som han havde arvet efter Broderen, og han tilbød os disse Plader, hvis vi var interesseret i dem.

Jeg besøgte ham derfor i hans Hjem i Hostrups Have, hvor jeg foruden Pladerne fik Beretningen om, hvorledes hans Broder havde trodset Fotograferingsforbudet og derved havde sikret dokumentariske Billeder for Eftertiden af Tragedien i August 1915.

I Dag er vi i den heldige Situation, at vort Medlemsblad har naaet en teknisk Kvalitet, der muliggør en rimelig god Gengivelse af Poggensees Fotografier, en Mulighed vi ikke havde i de første mange Aar.

Det er derfor en Glæde nu at vise tre af Fotografierne i dette nummer af OBJEKTIV.

Danske Marinegaster ombord paa E 13 efter at de overlevende Englændere er ført til København.

OBJEKTIV er dog nu, 70 Aar efter Begivenheden, i Stand til for første Gang at bringe autentiske fotografiske Optagelser taget umiddelbart efter Beskydningen af E 13.

Historien bag denne sensationelle Offentliggørelse er følgende: Et Besætningsmedlem paa den danske Flaadeafdeling var ivrig Amatørfotograf og medbragte altid sit 9x12 Pladekamera for at fotografere, hvad han maatte opleve i Marinen.

Ogsaa ved denne Lejlighed havde han sit Kamera med, men - ukendt af hvilken Grund - forbød hans Chef ham at tage Billeder af E 13. Heldigvis var han ulydig, og det lykkedes ham i Hemmelighed at faa eksponeret nogle faa Plader uden at det blev opdaget, - hvilket maa siges at være godt gjort, for et 9x12 Apparat er jo ikke lige hvad man forstaar ved et Spionkamera.

Optagelserne beholdt han for sig selv og indviiede tilsyneladende ikke nogen i sin utilstedelige Handling.

Nu, 70 Aar senere, tør man vel nok tillade sig at afsløre disse forbudte Optagelser saavel Navnet paa Fotografen, - han hed Poggen-see.

Vi anbefaler os med fremkaldelse og kopiering af alle typer fotografiske opgaver.

Det ældste Daguerreotypi af H.C. Andersen, "aftaget" ca. 1850.
Lysmål 7,5x6 cm. Det Kongelige Biblioteks Billedsamling. B.O.

Til Deres behagelige orientering kan oplyses, at det gælder såvel
farvefotografi som sort/hvid.

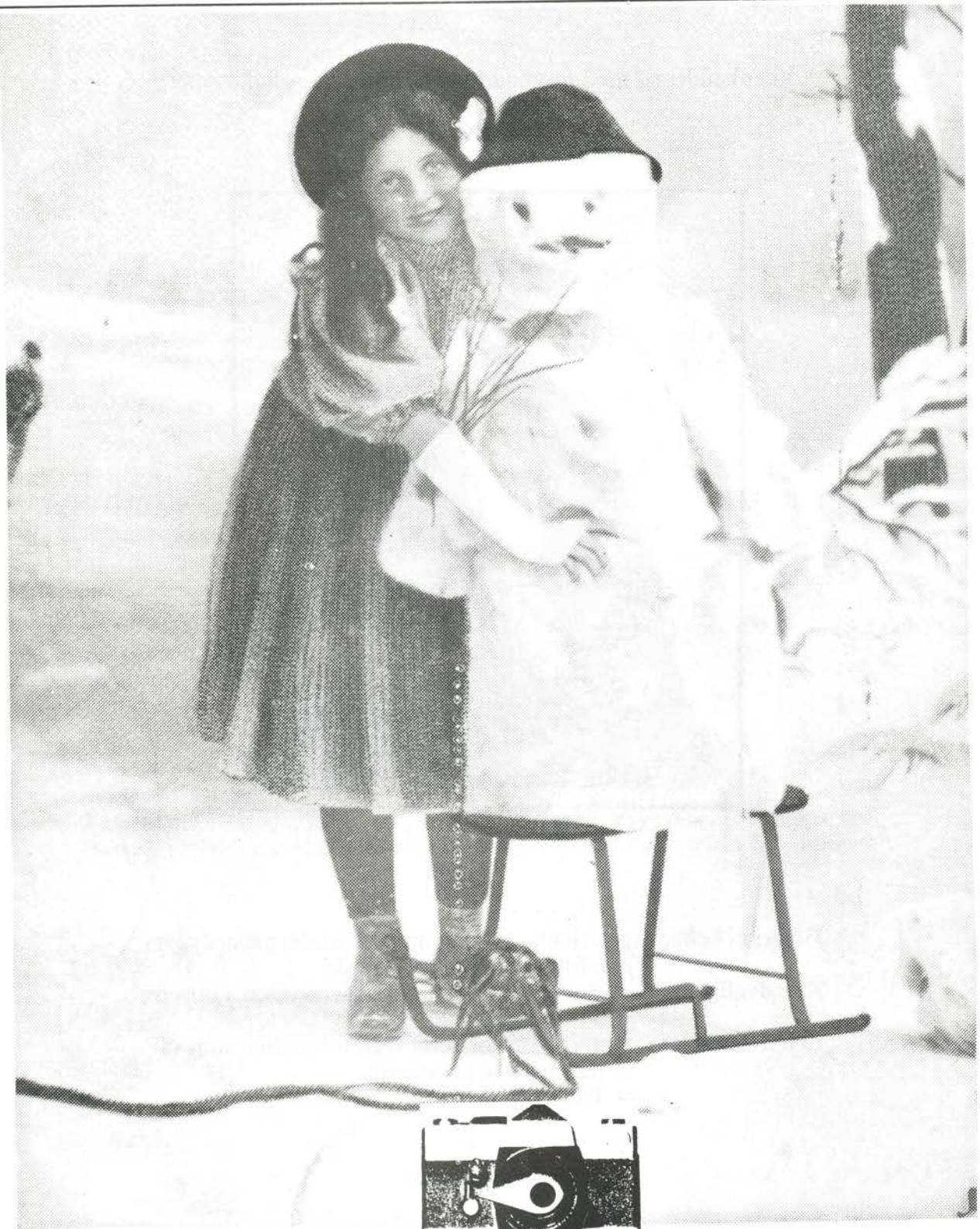
Vore dygtige medarbejdere forarbejder også gerne Deres film fra
dag til dag.

Henvend Dem trygt til en autoriseret fagfotohandler, som vi
har den ære at betjene.
De vil ej blive skuffet.

Med højagtelse

Hammerschmidt Foto A/S - Risskov - 06-17 52 00
Fotografisk etablisement siden 1937

FOTOREGISTRERING

Det kriminalpræventive Råd

FOTO KÆDEN

NJAL FOTO

NJALSGADE 22 - 2300 KBH. S. - (01) 54 55 90

CENTRUM

Specialforretning i nyt og

FOTO

brugt fotoudstyr

ISTEDGADE 24. 1650 København V. 01 21 61 67

Det begyndte med

◦MADS ALSTRUP◦

Flemming Berendt

Dansk fotohistorisk Selskab kan med stolthed fejre sit 10 års jubilæum, men også i taknemmelighed over, at vi i de forløbne år har kunnet skabe interesse omkring en af verdens største frembringelser: "Den fotografiske proces."

Takket være menneskets ubændige trang til og behov for at finde, opbevare og studere disse "ubrugelige" gamle fotoapparater m.m. tilvejebringe en grobund, der giver os muligheder for at "genopdage" - eller fremskaffe ny viden om Dansk fotohistorie.

Selskabets blad, "Objektiv" er det redskab, som skal sprede kendskabet til en videre kreds. Den 31. august 1984 blev Danmarks Fotomuseum i Herning indviet. Hermed var der skabt rammer og muligheder for, at opnåede resultater, store som små, kan registreres, opbevares og udstilles for kommende slægter.

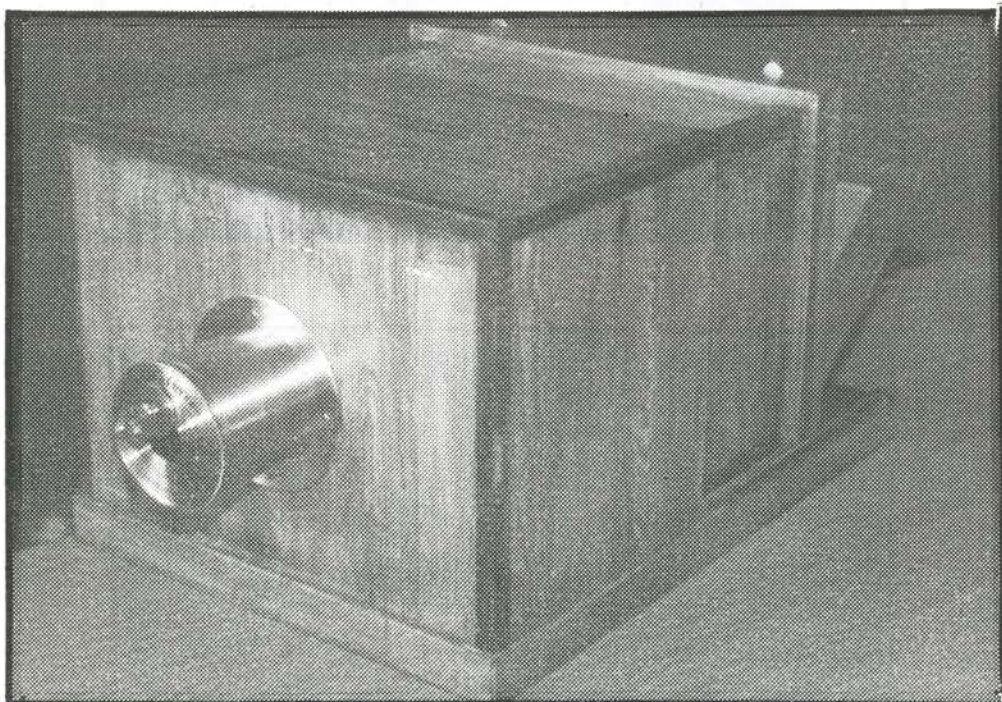
Dansk fotohistorisk Selskab er som mange andre private foreninger til stor gavn for bevaringen af kulturelle værdier, og det er med glæde, at vi adskillige gange har fået "det blå stempel."

Takket være adskillige medlemmers offervilje og interesse for "sagen" har mange institutioner og faglige kredse åbnet deres døre hvilket indebærer adgang til kildemateriale, der giver os mulighed for at udvikle, studere og få mere glæde af vor "hobby."

Som optakt til dette jubilæumsnummer 1975-1985, er de følgende afsnit et bevis på denne "åbne" dør. Som ved andre skelsår vil vi rette blikket bagud - 143 år vil vi gå tilbage i tiden for at berette om Daguerreotypiens fremkomst i Danmark.

Kong Christian den 8 gav i september 1839, generalkommissær Christian Falbe, ordre til i Paris at købe et såkaldt "Daguerreotypikamera". Falbe købte apparatet og vi ved, at der blev optaget 2 parisiske prospekter, som blev fremvist bl.a. på Akademiet i Videnskaberne Selskab.

Det indkøbte Daguerreotypikamera fik foreløbig hjemsted på Polyteknisk læreranstalt. Daværende lærer J. Hellerung, optog ligeledes nogle prospekter bl.a. Rosenborg ekserserplads, hvilket rosende blev omtalt i Berlinske Tidende den 2. marts 1840. I løbet af sommeren bliver der bestilt endnu et apparat i Paris og en tidlig august morgen 1840, ankommer med diligence en trækasse til den militære Højskole på Kongens Nytorv - kassen indeholder et "instrument" - med det fremmedartede navn Daguerreotypiapparat.

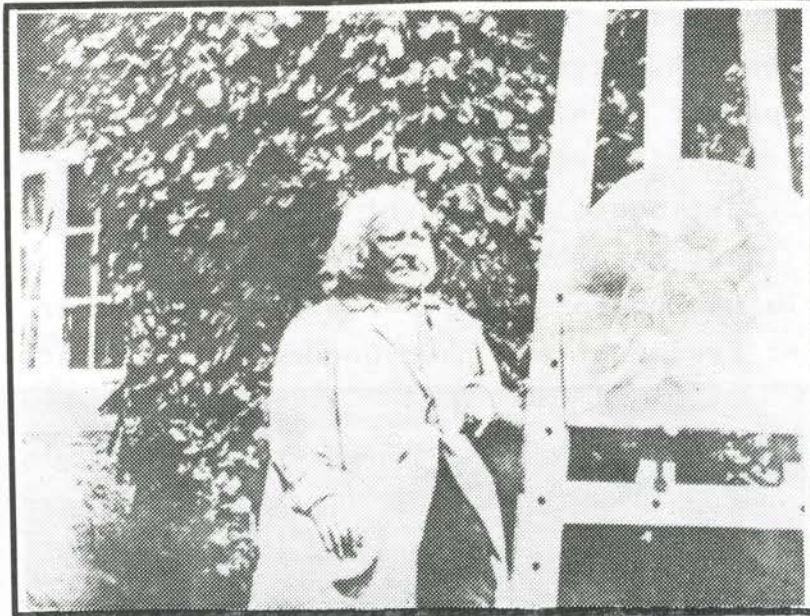

Samtidigt Daguerreotypiapparat - uden Alph. Giroux segl. Har tilhørt Hærens Officerskole. Teknisk Museum. Helsingør.

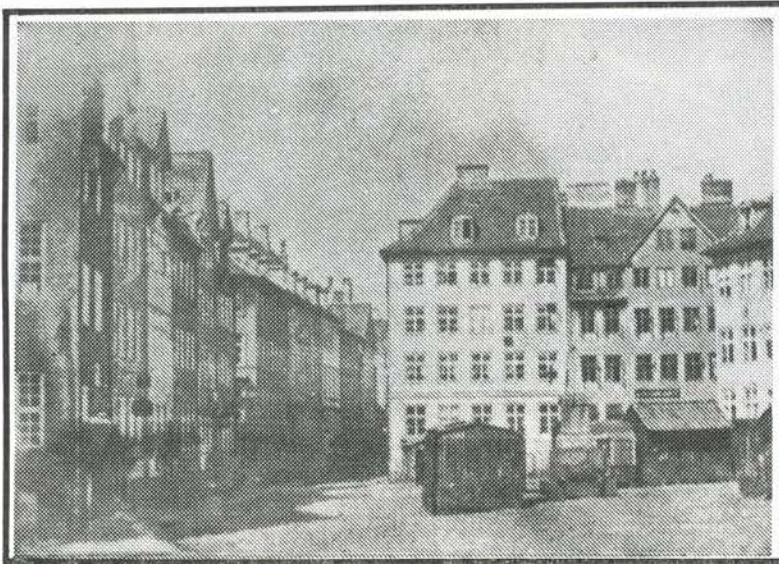
Artillerikaptajn J.C. Hoffmann, fysik og kemilærer - bestilte samtidig et planslebet spejl hos professor Smit's etablissement i Silkegade.

Denne hændelse må betragtes som det første tegn på Daguerreotypiens ankomst til Danmark. Daguerreotypikameraet er sandsynligvis identisk med det udstillede på Teknisk Museum i Helsingør.

Enkelte københavnere havde dog allerede i juli-august måned stiftet bekendskab med en parisisk forretningsmand, der hvert år i sommermånederne besøgte Danmark og Sverige - han hed Aymard-Charles-Theodore Neubourg,¹ (1795-ca. 1866. Blandt de Daguerreotypier han optog under sit ophold i København er et billede af Bertel Thorvaldsen, "aftaget" ved Charlottenborgs sydlige hjørne. Daguerreotypiet er spejlvendt og måler 18x24 cm. Da det formentlig er optaget i august 1840 - er det hermed et af de ældste portrætfotografier i Norden.²

Bertel Thorvaldsen, "aftaget" i august 1840 ved Charlottenborgs sydlige hjørne.

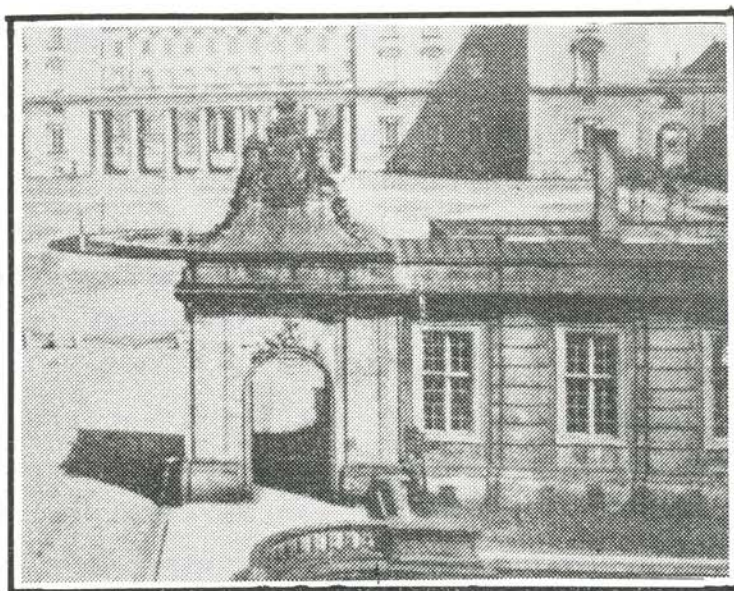
Daguerreotypi af Gråbrødre Torv. Optaget i slutningen af 1840 eller begyndelsen af 1841. Peter Faber og Bech.

Man fik besked om at sidde dødsens stille i op til flere minutter.

Der skal dog gå et par år endnu før de første portrætfotografer begynder deres virksomhed i Danmark. Mads Alstrup,³ (1808-1876) blev den første fastboende danske Daguerreotypist og i efterladte papirer kan vi læse følgende om ham, nedskrevet af hans søn Th. Alstrup:

"Mads Alstrup blev født i Viborg 1808. Han kom meget ung, vistnok kun 12 år gammel, i guldsmedelære og blev senere mester i Randers, hvilken by han dog forlod midt i trediveerne, da han bosatte sig i København. Han var udstyret med en ikke ringe intelligens, som gav sig tilkende ved hans forskninger på kemiens område og ved hans system med mekaniske arbejder. Han konstruerede således engang en maskine til guillochering, der indbragte ham bl.a. en belønning fra et legatfond. Da han hørte beretningen om den i Frankrig 1839 opfundne lysbilledkunst, som dengang benævnedes efter Daguerre, gav han sig til at studere den offentliggjorte metode og etablerede i København et atelier for Daguerreotypi, hvortil han fik overladt lokale på Christiansborg Slot. Alstrup var som sagt eneste Daguerreotypist herhjemme en tid og uddannede flere i kunsten, såvel danskere som nordmænd og svenskere.. Mads Alstrup er den første, der forsøger at frembringe Daguerreotypier til fuldkommenhed og sandsynligvis er han også den første fotograf, der etablerer sig i de skandinaviske lande i det hele taget!"

Mads Alstrups første atelier åbnede i en pavillon ved Christiansborg Slot. Foto: Chr. Neuhaus eft. Ca. 1860-61.

De første spor af Mads Alstrup finder vi i Berlinske Tidende den 2. august 1842, hvor han meddeler:

"Da jeg i længere tid har eksperimenteret med en fra Paris fore-skreven Daguerreotyp, og mine forsøg med at optage portrætter er faldne tilfredsstillende ud, kan jeg begynde at aftage por-trætter til billig pris, så snart jeg har fået sølvplader fra Paris, hvilket højst kan vare 14 dage. Dette tillader jeg mig at offentliggøre for det ærede publikum!"

Den 29. august læser vi:

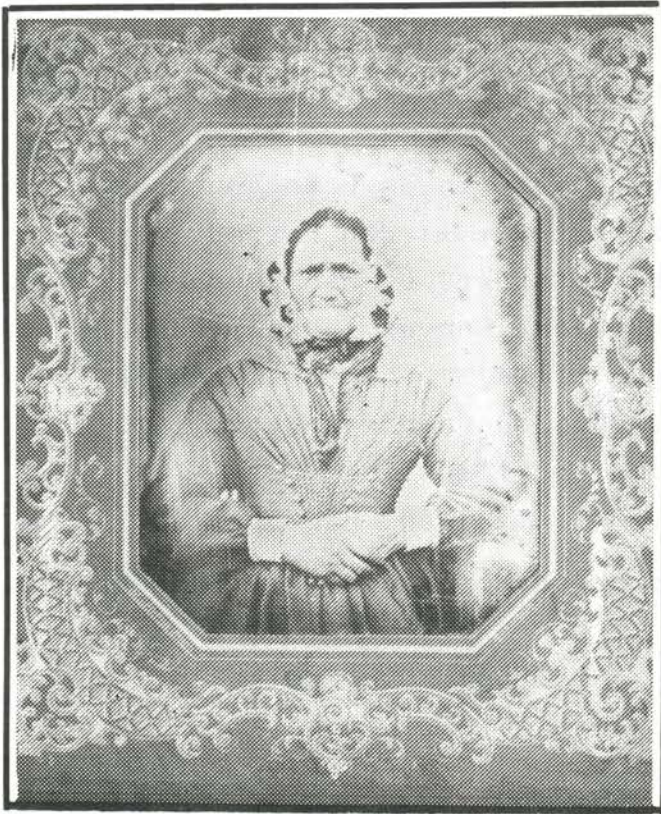
"I henhold til mit tidligere avertissement tager jeg mig den fri-hed at bekjæntgøre, at jeg har aabnet mit atelier for Daguerre-typerede portrætter i pavillonon i Rosenborg Have, og prisen for et portræt bliver 5 Rdl, lige saa gode og smukke samt stør-re end de hidtil bekjendte. Det bemærkes, at portrættingen sker i omtrent 1 minut i hvilken som helst vejr. For familier af flere personer er prisen forholdsvis billigere!"

Vi ser for os, det bedre borgerskab, tøvende nærme sig mesterens atelier - der bestod af en stol et bord en skammel og denne mærke-lige firkantede "kasse". Nakkestøtten, hvortil den modige blev fast-spændt, kridtet i ansigtet og besked om at sidde dødsens stille i op til flere minutter. Alt imedens de skrækslagne pårørende så "of-feret" fastspændt i fotografens halsjern.

Forståeligt, at disse første Daguerreotypier udstråler en ro og stilig værdighed, man ikke finder på senere fotografier.

Julen 1842 står for døren og hvad er årets julegave til ham el-ler hende der har "alt" - et Daguerreotypi. Den 15. december aver-terer Mads Alstrup på følgende måde:

"Den velvilje det ærede publikum viste imod mig, da jeg havde mit atelier i Kongens Have, har foranlediget mig til at opbygge en glaspavillon, som staar i forbindelse med værelserne i min bo-pæl og opvarmes fra samme. Tillige er der særskilte opvarmede aftrædelsesværelser. Da jeg har gjort mig bekjent med de aller-nyeste forbedringer og har bragt det til en større fuldkommenhed ved lang øvelse, saa portrætterer jeg i hvilket som helst vejr, naar himmelen ikke er overtrukket med mørke skyer. Det bemærkes at jeg nylig har anskaffet et nyt instrument, som frembringer billederne langt hurtigere end sædvanlig. Portrættenes størrel-se kan faas fra 1 til 6 tommer. Store Kjøbmagergade 66.

2 Mads Alstrup Daguerreotypier. Tilhører Torben Lind og Andreas T. Mørch.

At denne nye form for "afbildning" skulle blive en succes - forudså H.C. Andersen, allerede i februar 1839, hvor han i et brev til Chr. Høegh-Guldberg⁴ skriver:

"Hvad siger de til Daguerres opfindelse? - Jeg er henrykt derover, hvor let vil man nu ikke kunne forskaffe sig aftryk af de berømteste statuer, billeder af landenes skønneste steder! Da sollyset i en tropisk natur har en saa hurtigt virkende kraft at selv bevægelige gjenstande inddrikkes i pladen, har jeg megen tro til, at det nyligt opfundne sideral lys maa kunde anvendes istedet for Solen, eller at Huul-Spejle kunne slibes, der samle vor Sols straalere og kaste disse over et ansigt eller en gjenstand af den størrelse, saa at vi her see samme virkning, som om Experimentet skete i Afrika. O, vor Tid er opfindelsernes Guldalder!".

Fotografiet var med til at underbygge borgerskabets nyskabte selverkendelse. Man var indtil da blevet malet, forskønnet og idealiseret, som et spejl af hoffet.

Nu trådte de samme personer frem uden forskønnelse og retouch, ærlige, værende sin stand bekendt, en købmand var en købmand, bonden var bonde - først langt senere, hvor teknikken bliver grænsløs, forlanger man, at fotografiet skal lyve.

Mads Alstrup har brug for referancer og den 10. april 1843, kunne man læse følgende attest udfærdiget af konferenceråd og fysiker H.C. Ørsted,⁵ fremlagt i hans atelier:

"Hr. Uhrfouteralmager Alstrup har vist mig en Fremgangsmaade, hvorved han giver Daguerreotypiske Billeder den Forbedring, at de ikke ved en ganske let Berøring fordærves, men kunde endog taale en forsigtig Rensning. Endskjønt Enhver let selv kan overbevise sig om, at de Daguerreiske Billeder, han saaledes har tilberedt, have denne Egenskab, har han dog derom ønsket mit Vidnesbyrd, hvilket Ønske jeg herved opfylder".

Polyteknisk Læreranstalt den 5. Februar 1843. H.C. Ørsted.

Mads Alstrup forbedrer sin metode måned for måned og i februar 1844 skriver han at:

"Efterat jeg i længere Tid har beskæftiget mig med at udfinde en Forbedring for at undgaa den blaaagtige kolde Tone, de fleste af disse Portrætter have, eller, mange kalde det, et ligagtigt udseende, har jeg nu udfundet en Maade ved en kemisk Behandling at kunne give dem en smuk Bronze- eller Guldfarve, fra en ganske svag i alle Nuancer til en levende Gyldengul, der er meget behagelig for Øjet og giver dem et livligt Udseende. Prøver af bemeldte Portrætter udvise, at jeg er den første, der har opfundet det og den eneste i Byen, der kan levere Portrætter med alle Fuldkommenheder!"

Herudover gør Mads Alstrup opmærksom på sin eksistens ved at udstille sine Daguerreotypier i Industriforeningen den 18. november 1842 og ligeledes i 1844 og 1852.

I slutningen af 1840'erne er han flyttet ind i et stort og flot atelier på Østergade 78, lige ved Kongens Nytorv. Mads Alstrup der efterhånden var blevet en holden mand mistede hele sin formue under den økonomiske krise i 1857. 1859 rejser han til Sverige, hvor han dør i marts 1878, 69 år gammel.

Mange skulle følge i hans spor. Fra 1840 frem til 1860 etablerer der sig ca. 50 Daguerreotypister i Danmark. De nye "Portrætmaleries" trænger nu for alvor ind i de borgelige hjem. Man kan begynde at nyde de runde maver, poser under øjnene, damernes ikke altid lige flaterende partier, alt ses usminket. Endog landets konge og højeste embedsmænd må stige ned fra portrætmaleriets guldrammer og optræder i hjemmedragt, sportstøj m.m. på fotografiet. Den fotografiske metie'er kommet for at blive.

Fodnote:

1. Neubourg - fortsatte sine rejser fra Paris til Stockholm indtil 1852, da han bosatte sig i Stockholm. Han kaldte sig nu Nubourig.

2. Dette Daguerreotypi, der er monteret bag glas 24,6x30,2cm med lysmål 15,6x21,2cm i gammel kassette med senere, men gammel påskrift: "Portrait d'après Nature - du Ce'le'bre Sculpateur - Thorvaldsen - 1840 - Nonbourg", blev 3-18 nov. 1894 udst. i Stockholm sammen med andre Daguerreotypier. Ved Fred. Riises formidling blev det samme måned tilbudt Thorvaldsens Museum for 3000 kr. af den i Stuttgart bosatte svenske hoffotograf Jäger. Meldahl afslog. Købt. efter V. Bissens indstilling, januar/februar 1909 for 1000 mark af den afdøde Jägers niéce, Emma Mostroph, Friedenau. I brev af 28/1-1909 hævder hun, at onkelen selv havde givet 1000 mark for det mange år tidligere. Som det eneste Daguerreotypi af Thorvaldsen, som det første fotografiske portræt, der forestiller en dansker og er optaget på dansk grund, og dermed som det første nordiske portrætdaguerreotypi, er dette udmærkede billede et remarkabelt stykke.

3. Mads Alstrup. Guldsmedemester i Randers, i midten af 1830'erne flyttet til København, udførte på en af ham selv opfundet maskine guillochering af urkapsler, studerede ivrigt Daguerres i 1839 opfundne proces. Mistede sin formue ved pengekrisen 1857. 1859 bosat i Sverige.

4. Christian Høegh-Guldberg (1777-1867)

Dansk officer. Deltog som major under angrebet ved Sehested, senere i 1848 general i Jylland.

5. H.C. Ørsted. (1777-1851)

Dansk fysiker, hvis største fortjeneste var at påpege vekselvirkningen mellem de magnetiske og elektriske fænomener. Han påviste, at det er fra den elektriske strøm, virkningen på magnetnålen udgår, og ikke fra selve den elektriske ladning. (1820).

Litteraturhenvisninger:

Bjørn Ochsner: Fotografer i og fra Danmark indtil år 1900 bind.1.

Lauritz Lauritzen: H.C. Ørsted. Et blad af fysikkens og kemiens historie. Kbh. 1909.

Beretninger fra Dansk Fotografisk Forening. Sept. 1892.

København Før og Nu. 1915.

H.C. Andersens breve.

Daguerreotypier optaget af Mads Alstrup venligst udlånt af Torben Lind og Andreas T. Mørch.. Øvrige billedmateriale fra egen samling.

TRYKSAGER TIL DERES FORMÅL . . .

jønssons bogtrykkeri

bergbygård allé 40 - 2770 kastrup - telefon 50 79 72

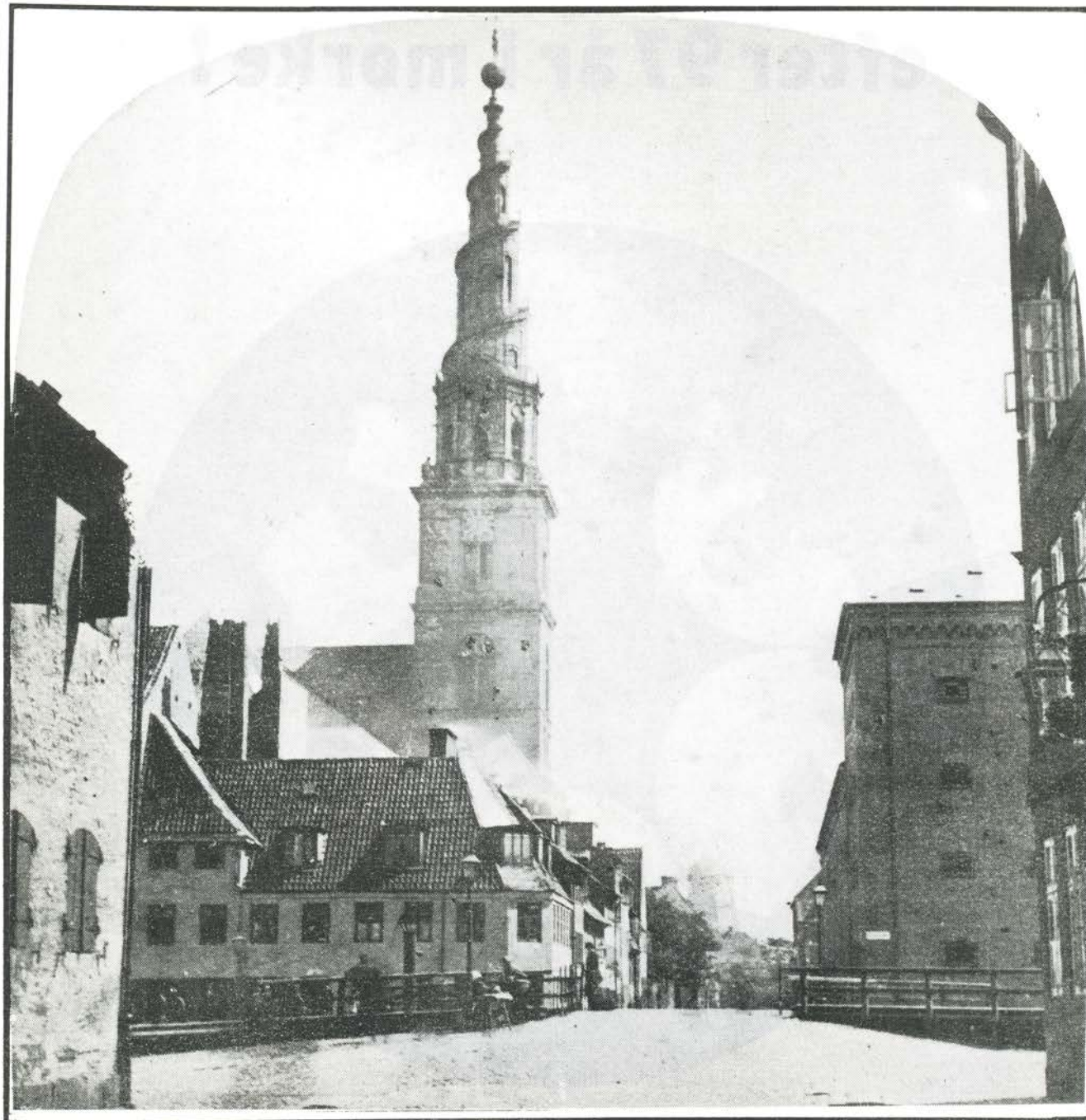
Annonce.

»STEREOSKOPI IDEN«

Redaktion: John Philip.

Det forrige århundredes "fjernsyn" var den stereoskopiske betragter, hvor familiemedlemmerne samledes omkring bordet for at beundre kendte og ukendte prospekter. Her præsenteres to gamle Københavnske stereo-prospekter som er optaget af fotograf Edvard Valdemar Harboe (1834-1883). Harboe nedsatte sig som fotograf i 1862 på adressen Kompagnistræde 20. Hurtigt blev han kendt som en dygtig og habil fotograf, der mestrede mange genrer.

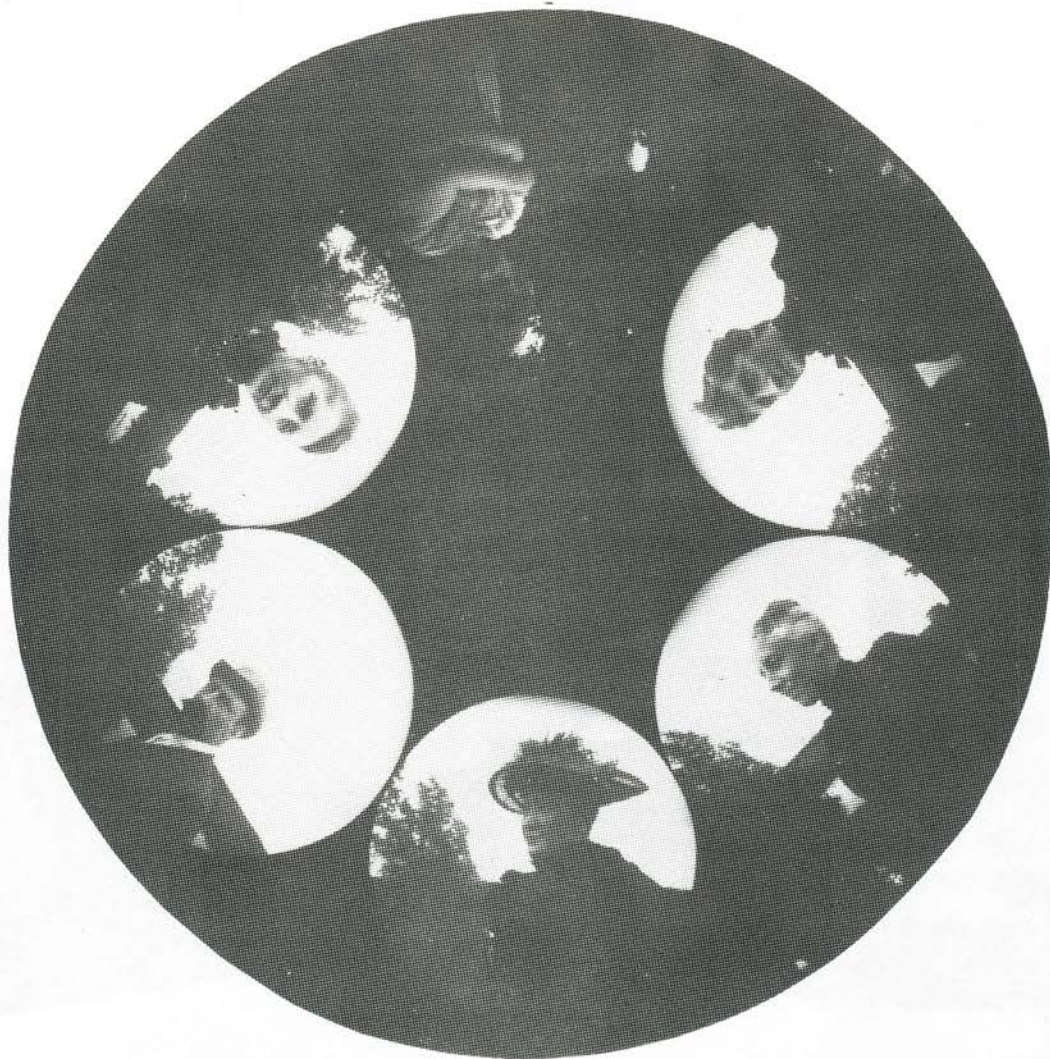
Prisbelønnede billeder udstillet i Paris og Wien bekræfter dette. I årene 1865-1867 optog Harboe en serie stereoskopbilleder af det indre København. De her to viste billeder er fra denne serie.

Det første viser udsigten fra Gammel Strand, med Højbro i forgrunden til højre for denne en offentlig Vandpost, disse blev sløjfet i 1872.

Langs kanalens højre side kører en "Starbuch" sporvogn. Horisonten udgør fra venstre, Holmens Kirke, Vor Frelser Kirke og yderst Københavns Børs.

Det andet billeder vises Sankt Annæ Gade med Vor Frelser Kirkes snoede tårn på hvis top er anbragt en 2,5 meter høj kristusfigur. Frelseren med fanen er anbragt på en 2,5 meter høj globus.. Denne figur blev udført af kobbersmed Jacob Høvinghoff i 1750. Figuren befinder sig 86 meter over gadeniveau.

efter 97 år i mørke!

ILFORD

fremkalder livet.

Hvad de dog samler på!

INGER BIRGITTE ØRSTED (1789-1875) - Arne Reimann præsenterer herved et af sin samlings klenodier. Daguerreotypiet er "aftaget" ca. 1854 - sandsynligvis på fruens 65 års fødselsdag. Billedet er meget velbevaret og vi kan glæde os over, at det nu er reddet for eftertiden!

Billedet er kopieret på det nye KODAK "POLYCONTRAST" II RC papir med "N" overflade og fremkaldt på en KODAK "DEKTOMATIC 65" fremkaldermaskine. Kontrasten styres via KODAK Polycontrast filtre. TAK til KODAKs Direktion som har været sponser.

Vi reparerer ALT inden for fotoapparater-Optikker og Lysmåler
samt Antikke apparater.

Specialopgaver udføres.

Så Deres problem er hurtig løst.

REIMANN'S fotoservice

ABEL CATHRINES GADE 25 . 1654 KØBENHAVN V

TLF. (01) 24 62 70 . GIRO 09 - 11 25 37

NÅR DET GÆLDER FAGMANDEN

KAMERASPECIALISTEN

v/ Ib Helsted Larsen

Frederikssundsvej 136 - 2700 Brønshøj - Telf. (01) 60 63 17 - Giro 552 84 37

VICTOR HASSELBLAD

DIN GAMLE HASSELBLAD BLIVER GULD VÆRD

Tage Poulsen.

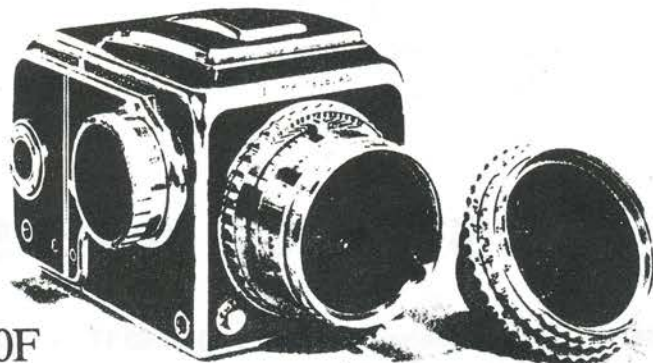
I de senere år er interessen for gamle kameraer og andet foto-udstyr fra fotografiens barndom vokset kolossalt.

Interessen samler sig ikke bare om ting fra fotografiens antikke periode. Tiden fra 1839 til 1900. Der er osse stor interesse blandt samlere for ting, fra langt senere perioder.

De første Hasselblad'er, 1600 F og 1000 F er næsten ikke til at købe for penge. De blev osse kun fremstillet i meget begrænset antal.

Hasselbladfabrikken har holdt nøje regnskab med numrene op gennem tiden, og dette materiale er i dag et uvurderligt opslagsværk for samlere. Og det er iøvrigt sådan, at ejere af de helt gamle Hasselbladkameraer, spaltelukkermodellerne 1600 F og 1000 F og vidvinkelmodellerne SWA og SW, i dag kan henvende sig til fabrikken og få udfærdiget et certificat, der oplyser, hvorhen deres kamera i sin tid blev leveret.

Den første serie 1600 F'ere var på 273 kameraer, som fik numrene 001 til 0308. Af dem ved Hasselbladfabrikken, at der kun er 114 tilbage. Fra oktober 1949 blev 1600 F'erne forsynet med en bogstavkode, der angiver fabrikationsåret, samt et femcifret nummer. I denne serie CS 10501 til CP 13823 blev der fremstillet 3221 kameraer. Nogle er blevet destrueret og andre simpelthen forsvundet. Man regner med, at der er ca. 2.859 spredt over hele verden.

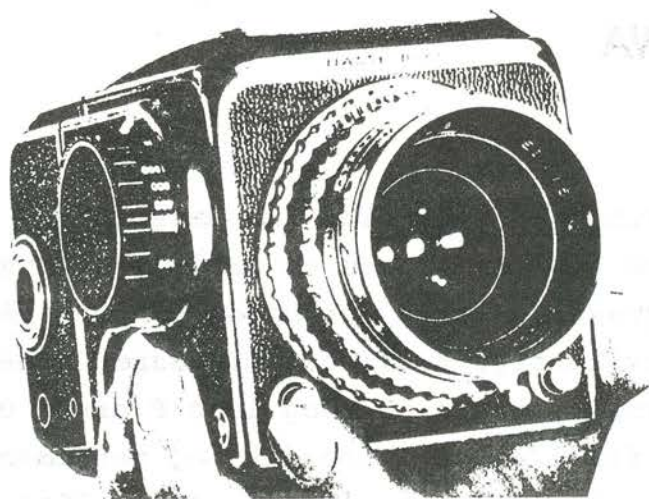

Hasselblad 1600F

Hasselblad 1000F

I begyndelsen bestod Hasselbladsystemet bare af et kamera, nogle objektiver, sportsøgere, mellemringe, modlysblænder, filterforsats og en trådudløser. Man brugte Kodak Ektar 80 mm/2,8 som normalobjektiv. Der er leveret 2.786 stykker af dette objektiv. Af andre linser fandtes nogle få Kodak Ektar 254 mm/5,6, 789 stk. 135 mm/3,5, samt nogle få prototyper af en vidvinkel 55 mm/6,3. Senere gik man over til tyske objektiver. Zeiss Opton Tessar. Dollaren var dyr og de tyske objektiver, der var lige så gode, var meget billigere.

I 1952 kom 1000 F'eren. Det kneb 1600 F'eren at overholde den hurtige tid på 1/1600 sek, så den blev ændret til 1/1000 sek. Den kunne man til gengæld garanterer for.

I de følgende år blev systemet udbygget. Standard objektivet Zeiss Tessar 2,8/80 mm fik antirefleks behandling og blev farvekorrigeret. Zeiss Sonnar 3,5/135 mm og den på den tid fantastiske lysstærke Zeiss Sonnar 4/250 mm kom frem, og der kom parallakseudlignende sportssøger, kombineret med synkronkontakt, og en masse andet tilbehør. Systemet voksede, og det blev en stor succes. Ikke mindst i USA.

Det var simpelt hen kameraer, der var skabt til de professionelle. Før måtte de have tre-fire forskellige slags kameraer for at kunne løse deres opgaver. Nu fik de pludselig et reportage- og atelierkamera med et alsidigt filmformat- et kamera, der kan klare alle slags billedopgaver.

De første 1000 F'ere havde numrene 1321 til 24216. 10.395 eksemplarer af dette kamera kom ud til fotograferne, og mange af dem er i brug den dag i dag.

Men spørgsmålet er, om ikke samlerværdien er endnu højere end brugsværdien.

Hasselblad SWA

Køln, 1954 photokina. En sensation fra Hasselblad.

Hasselblad Supreme Wide Angle med en Carl Zeiss Biogon 4,5/38 mm. Billedvinkel 90 grader. Aldrig før havde man set på et kamera som dette. Navnet blev hurtigt forkortet til Super Wide. Det nye kamera var helt forskellig fra 1600 og 1000 F'erne. Objektivet havde centrallukker fra 1/1 til 1/500 sek, og gennemsnitsøgeren havde waterpas. Filmmagasinerne var de samme som 1600 og 1000 F'ernes.

Hasselblad SWA og SW blev lavet fra 1954 til 1959, med numrene 1001 til 2999. Her skal samlere lægge mærke til, at betegnelsen Supreme Wide Angle findes kun på nogle få hundrede kameraer.

På resten står der kun Super Wide, men ellers er der ingen forskel. I 1959 lavede man kameraet om og kaldte det SWC. De fik numrene fra 1 til 1500. 1000 styk var i chrom udførelse og 500 hundrede i sort. De var forsynet med et specielt månemblem. Også de gik ud over hele verden.

Og til dem, der vil komplettere deres samling med den allernyeste Hasselblad 2000 FC, kan det oplyses, at serienumrene begynder med 500001.

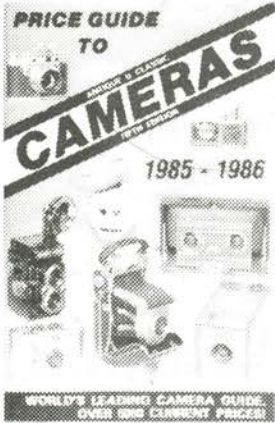
Hvis du er en lykkelig ejer af en Hasselblad, så lad være med at skille dig af med den, hvis du går hen og køber nyt.

Gem den i nogle år. 10 eller 20. Så skal du bare se hvilke priser, den er oppe i. Den følger let med inflationen, og så er gevinsten ovenikøbet skattefri.

FOTOBØGER

Forlang
bogliste

PRICE GUIDE TO CAMERAS 1985-1986 (NYHED!)
af Jim & Joan McKeown

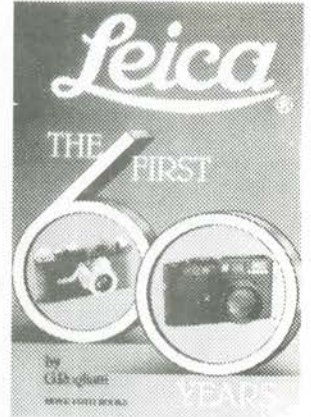
5'te reviderede og udvidede udgave med beskrivelser af over 5000 kameraer, teknisk og historisk, af ledende eksperter, med angivelse af den aktuelle handelsværdi på det amerikanske marked. Som noget nyt en afdeling med kino-udstyr. Ialt 1600 illustrationer, et 67 siders index på mere end 8600 titler - eller totalt 544 sider A.5 i blød kach. indbinding

kr. 275.-

LEICA LENS PRACTICE - (NYHED!)
af Dennis Laney

Denne nye bog fra HOVE FOTO BOOKS omhandler alle moderne optikker til både reflex- og målesøgerkameraer, og er specielt en fin vejledning i at vælge det næste optik til ens udrustning rigtigt. Bogen går virkelig i detaljer, idet hver optik er analyseret specielt. A.5 kartonneret - 192 sider - mere end 100 illustrationer inklusive 23 full-colour + 26 tabeller og diagrammer

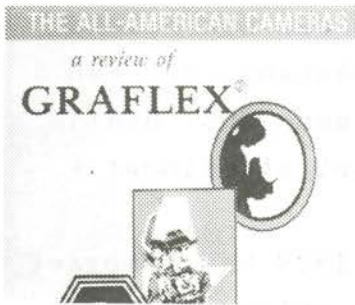
kr. 225.-

LEICA THE FIRST 60 YEARS (NYHED!)
af Gianni Rogliatti

En ny udgave af den verdensberømte LEICA - the first fifty years, der her er ført op to date med bl.a. et udvidet kode-ord-register, og f.ex. LEICA M6. Nu 200 sider med 250 s.hv. ill. + 8 farvesider. Kart. A.5 m. kamera-nummerliste o.m.a.

kr. 225.-

A REVIEW OF THE GRAFLEX CAMERA (NYHED!)

Dette er en amerikansk publikation om et fascinerende amerikansk kameras historie. Paperback A.4 - 78 sider med illustrationer af alle GRAFLEX's kameramodeller siden starten omkring 1900.

kr. 185.-

VON DAGUERRE BIS HEUTE I-III af H.D.Abring

(Bd.III en NYHED!)

En virkelig sværvægter - nu med ialt ca. 3600 beskrivelser af kendte som ukendte kameraer - uundværlig for samlere af photographica og fotohistorisk interesserede når tingene skal bringes i sammenhæng!

Bd.I med FOTOGRAFIENS HISTORIE som forord. 252 sider A.4 med 1198 illustrationer og tilsv. index i firma-orden - kart. kr. 248.-

Bd.II Med LATERNA MAGICA's historie. 252 sider A.4 m.1230 illustrationer plus 6 sider index til samme. kr. 248.-

Bd.III STEREOFOTOGRAFIENS historie og 1131 illustrationer af kameraer på 270 sider A.4 - index 7½ side i firma-orden kr. 248.-

PER ASK **ASG** NIELSEN
FOTO

AUDIOVISUEL SERVICE GRUPPE
DK 7400 HERNING-BREDG.13-15·TLF.07-12 55 14

ASK-O-RAMA udstiller apparatur og billeder af den sønderjydske fotograf, der i tyverne og trediverne gennemfotograferede Danmarks sydvestligste hjørne. Fotograf Andreas Martinsen startede som bogbinder og tog som skik var på valsen sydover, hvor han i det schweiziske lærte fotografhåndværket. Han slog sig ned i fødebyen Højer, hvor han mellem de to verdenskrige flittigt drog egnen rundt på sin knallert, og fotograferede marskens mennesker og disses omgivelser.

Primarflex

BENTZIN — SPEGELREFLEKAMERA 6x6 cm.
F. Berendt.

Model 1929!

I 1948 præsenterede firmaet Victor Hasselblad AB, hvis dyder er høj kvalitet og høj pris sit 6x6 håndkamera med udskifteligt magasin.

Kameraet blev fremhævet som en enestående konstruktionsmæssig opfindelse. Fotohistorisk set kan der nok herske en del tvivl om den påstand, når man analyserer et kamera som "CURT BENZIN"s Primarflex, fremstillet af Feinoptik Werk i Görlitz.

Til at begynde med i 1929 hed kameraet CURT BENZIN efter sin opfinder og konstruktør. Det er verdens første énøjede spejlrefleks kamera i 6x6 formatet og af moderne konstruktion.

Kamerahuset var fremstillet af metal - hidtil havde de fleste 6x9 eller 9x12 apparater været fremstillet i træ. Reflekskameraet blev konstrueret til 120 rullefilm, 12 billeder 6x6cm, samt planfilm 6x6 og 4 1/2x6, desuden kunne man anvende 6x6 glasplader.

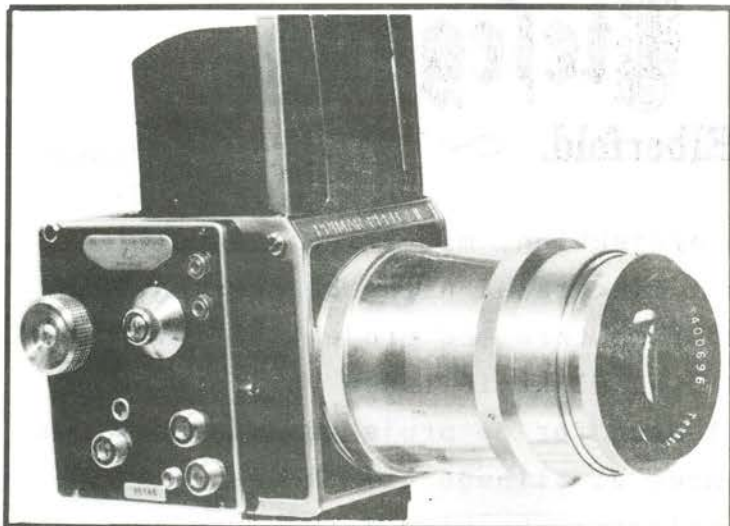
Apparatets format var 110x90x98mm, vægten angivet til at være 1,9 kg. Objektivet kunne fås fra 8-40cm brændvidde.

Det epokegørende ved Curt Benzins konstruktion var, at man ved hjælp af samme drejeknap, spændte lukkeren, drejede filmen frem og vippede spejlet ned, samt aktiverede billedtælleren.

Hele dette forenkede princip ser vi præsenteret som en NYHED af Victor Hasselblad i New York 1948 - Hasselblads version var dog med udskiftelig rullefilmkassette.

De første af Benzins modeller var fremstillet med skruefatning i messing til de meget fine håndslebne plasmal-objektiver, som professor Hugo Meyer leverede fra Berlin.

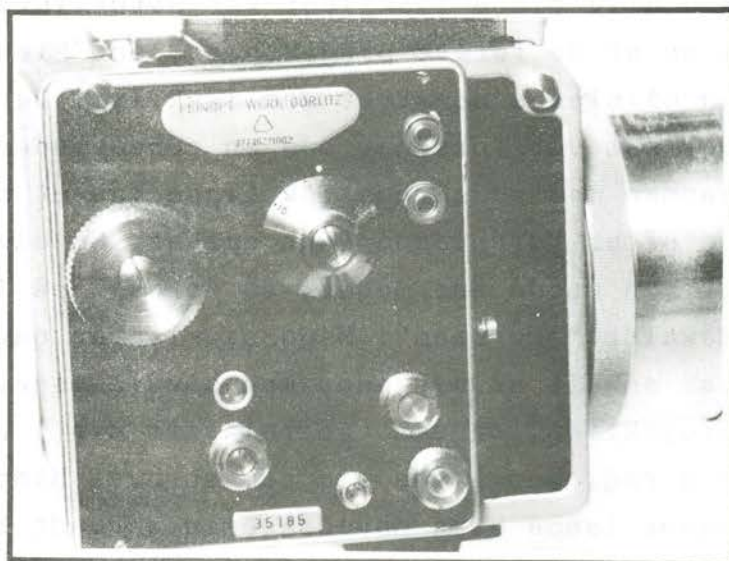
Disse plasmal-objektiver havde en lysstyrke på 1,8 og 2,8. Linserne var uovertrufne i blødhed, men også skarptegnende ved nedblending, beregnet specielt til portrætfotografering. Optagelse på fri hånd. Hidtil havde STATIVET været uundværligt.

Primar Reflex III med Tessar 3,5/16,5 cm objektiv. Ca. 1952. God søgerskakt med øje-lup. Et kamera der ligger godt i hånden og må betegnes som solidt.

Kameraets højre side, med fremspolingsknap, trinløs tidsinstillingsknap, billedtæller, blitz-synkronisering - øverst bag skakten ses planfilmadapteret.

Alle de mekaniske funktioner er placeret på kameraets højre side, hvilket indebærer en hurtig og let betjening. Eksponeringen var sikrest ved brug af trådudløser, idet spejlet nemt kunne forårsage en rystelse.. Spaltelukkeren er den kendte gummilærredstype med eksponeringstider fra 1 sekund til en 1000 del.

Salget af kameraet var ikke stort de første mange år. Atelierfotografen ville ikke slippe storformaterne. Først langt oppe i 1950'erne kom der rigtigt gang i salget.

En ny og forbedret konstruktion kom på markedet sidst i 1953 under navnet Primar Reflex 3. Dette apparat blev leveret med Tessar objektiv 3,5/16,5 cm, desuden med 135 mm objektiv. Den nye model var synkroniseret til blitz.

Curt Benzins kamera blev belønnet med en guldmedailje på verdensudstillingen i Paris 1937.

Edward Liesegang.

~ Elberfeld. ~

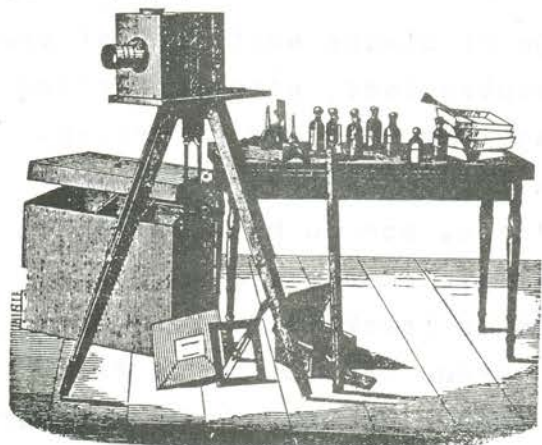
Ved Arne Hansen
Afslutning.

I det nu følgende afsnit om projektion, må vi igen vende tilbage til Liesegang's første år i Elberfeld. Allerede omkring 1860 begyndte Dr. Liesegang at eksperimentere med projektion, hvor det største problem var lyskilden. Elektriciteten var først klar et halvt århundrede senere til brug for de projektlamper, som vi kender i dag, men dette vender vi tilbage til senere.

Mulighederne dengang var olielamper, kalklys i forbindelse med gas, magnesium samt buelyslamper, som fik strøm fra et batteri, men alle disse lyskilder var naturligvis meget primitive. I en af de første projektorer, som Liesegang fremstillede, blev en olielampe benyttet som lyskilde. Det var en såkaldt Solarlampe, som var forsynet med en rundbrænder med en reflektor, som sammen med en akromatisk linse gav et billede på 1,5 til 2 meter og efter forholdene godt oplyst. En ulempe ved olielampen var dog, at den osede for meget, så foroven på lampehuset var monteret en såkaldt "skorsten". Magnesiumlampen gav forholdsvis godt lys og var enkelt at betjene, men blev alligevel meget lidt anvendt til projektion, da den var relativt dyr i brug. Den afgav dog samtidig røg, som lagde sig som en hvid hinde på belysningslinsen, så denne lampe blev hovedsagelig anvendt til forstørrelsesapparater. I begyndelsen blev kalklyset derfor det mest anvendte system, skønt fremstillingen af dette lys var meget omstændigt, idet man skulle bruge en blanding af ilt og brint, som skulle bruge en blanding af ilt og brint, som skulle gøres klar, før fremstillingen kunne begynde. Det foregik på den måde, at ilten skulle koges, og brint fremstilles af zink og svovlsyre. Begge luftarter blev ført til hver sin lille gassæk og derfra videre til brænderen. Ved forening af begge luftarter fremstod en stikflamme, som i forbindelse med et kalkstykke gav en klar flamme, deraf navnet limelight (kalklys). Som sagt en ret kompliceret metode at fremstille lys på, men Liesegang forbedrede systemet med årene, således at det blev muligt at fremstille gassen under selve fremstillingen.

Til ilt blev der fremstillet en sikkerhedsretort, som blev forsynet med en gasmåler, og til brint lavede man en generator af kobber..

Aufnahme- und Entwicklungsgarnitur von 1861
 Diese komplette Aufnahme-Einheit bestand aus Kamera,
 Objektiv, Stativ, Entwicklungszubehör wie Schalen,
 Chemikalien, Papier, Dunkelzelt.

**Vergrößerungs-Laterne
 Modell E von 1899**
 Dieses Gerät konnte als Ver-
 größerer und als Projektor
 benutzt werden. Es wurde mit
 drei verschiedenen Lichtquellen
 geliefert: mit einer Petroleum-
 lampe, mit Gasglühlicht oder
 mit einem Acetylenbrenner.

Dr. Liesegang var dog meget interesseret i den elektriske bue-
 lampe, hvis strømkilde var et batteri bestående af 50 elementer,
 som derfor var stort og tungt, men også ret generende på grund af
 de ubehagelige syredunste. En dag i tiden omkring 1860 stod han
 i sit laboratorium og eksperimenterede med en buelampe, da han
 ville afprøve lysets styrke, hvorfor han rettede lampen imod det
 overfor liggende rådhus. Virkningen var helt fantastisk.
 Det gode borgerskab, som på det tidspunkt befandt sig på gaden,
 blev meget forskrækket, da man troede, at rådhuset stod i flammer,
 hvorfor man tilkaldte det frivillige brandvæsen. Næste dag fik Lie-
 segang et strengt påbud mod at belyse gaden om aftenen med elektrisk
 lys.

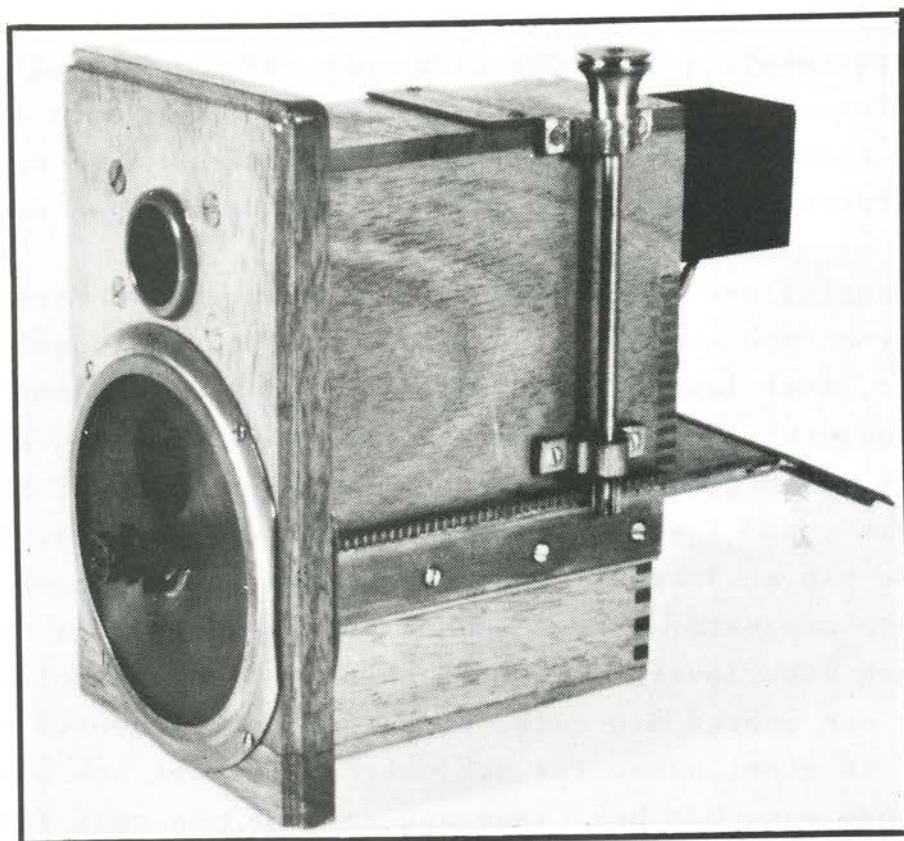
I 1872 fremstillede en amerikansk optiker ved navn Marcy en pro-
 jektor forsynet med en petroleumslampe, som desværre også gav nog-
 le problemer, idet lampen osede temmelig meget. Liesegang var dog
 meget interesseret i denne lampe, så man gik i gang med at forbed-
 re den, idet man byggede et lampehus, som blev forsynet med en
 "dobbeltkamin", som fjernede en del af den generende os. Samtidig
 fremstillede man en 3-væget rundbrænder, som gav en meget rolig
 flamme. Denne projektor blev så sendt på markedet under navnet
 "ALA", og den blev iøvrigt solgt i mange tusinde eksemplarer.

I dag kan man spørge sig selv, om der på det tidspunkt virke-
 ligt var et så stort behov for projektorer, da det nok endnu ikke
 var hver mands eje. Men hos Liesegang sørgede man selv for, at der
 blev skabt interesse for projektion, idet man bl.a. udgav tids-
 skriftet "Laterna Magica", som indeholdt artikler om nyheder el-
 ler gav oplysninger om de erfaringer, man gjorde på det tekniske

område, bl.a. de mange forsøg med forbedring af lyskilderne. Dette tidsskrift var iøvrigt det første i Europa, som omhandlede udelukkende projektion.

Samtidig gik man i gang med at opbygge et større sortiment af diaserier, som omfattede natur- og rejseoptagelser, affotografering af malerier eller videnskabelige optagelser. Brugere af projektorer var hovedsagelig skoler, højere læreanstalter, kirkelige samfund eller omrejsende foredragsholdere, som nu havde mulighed for hos Liesegang at købe eller leje disse diaserier.

I de følgende år sendte Liesegang mange forskellige typer projektorer på markedet. Ikke alene forbedrede man samtidig de forhåndværende lyskilder, man udviklede også flere spændende nyheder. I 1897 kom den første projektor, som var forsynet med en billedfaldskakt, som i begyndelsen blev fjernbetjent pneumatisk, senere ved elektrisk udløsning. Kort efter kom den første projektor med magasin til 50 dias 8,5x8,5. En morsom konstruktion var en "Vergrößerungs-Laterne" fra 1897, et apparat som enten kunne bruges som forstørrelsesapparat eller som projektor. Tre forskellige lyskilder kunne leveres til dette apparat.

Liesegang Künstlerkamera. 2 øjet med vekselkassettil format 3x3 og 8x8 cm.

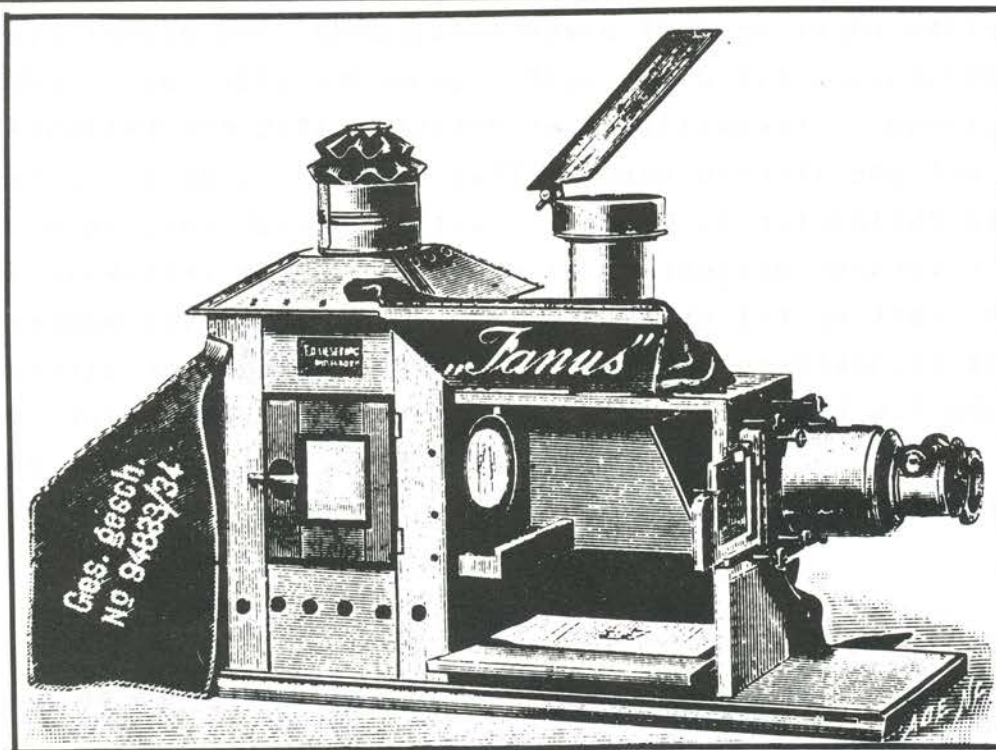
Epi- Epi-diaskoper er også snævert forbundet med navnet Liesegang. Forhistorien til disse udstyr begyndte allerede i 1880, da man hos Liesegang fremstillede et "UNIVERSITÄTS-PROJEKTIONSAPPARAT" til det amerikanske marked efter vejledning af en professor Morton fra Philadelphia. Det nye i dette apparat var, at man i stedet for vandret projektion af dias, benyttede vertikal, idet lyset blev ført op til et skråtstillet spejl, som var monteret foroven på projektoren. Formålet med denne metode har sikkert været, at man fik betydeligt større billed på skærmen eller væggen. Det var dog et meget stort og tungt apparat, som var dyrt at fremstille.

Til andre markeder konstruerede man derfor senere et mere enkelt udstyr, som blev sendt på markedet under navnet "Duplex". Ud fra denne model fremstillede man i 1898 et "UNIVERSAL-PROJEKTIONSAPPARAT" til både vandret og vertikal diaprojektion. Denne projektion var så den egentlige grundmodel til det første Epi-diskop, som kom på markedet i 1899 under navnet "Janus".

På de Epi-diaskoper, som vi kender i dag er der monteret 2 objektiver over hinanden på fronten, hvor begge er beregnet til vandret projektion, henholdsvis til dias- eller billedprojektion. På den første Janus var der kun et objektiv på fronten til dias, medens billedprojektion skete vertikal, idet det indlagte foto eller trykte ark blev belyst sådan, at lysstrålegangen via et skråtstillet spejl blev ført videre til et vippespejl, som var monteret foroven på apparatet. Som lyskilde benyttede man kalklys, medens til de senere Stor-Epi-diaskoper blev anvendt buelamper.

Nu udviklede disse lyskilder en ret kraftig varme, da de skulle afgive betydelig mere lys, end de som blev anvendt til almindelige projektorer. De første Epi-diaskoper blev derfor fremstillet af maghonitræ, belagt udvendig med asbest og indvendig med stålblik. Mellem træet og stålblik blev der monteret en luftkanal, som blev gennemstrømmet af kold luft til afkøling. Iøvrigt er det interessant at bemærke, at man ganske kort tid efter, at "Janus" apparatet kom på markedet, lavede man et mindre prisbilligt Epi-diskop under navnet "Argus", hvor man monterede 2 objektiver foran på fronten, og som delvis var konstrueret og betjent på samme måde, som de modeller man leverer i dag.

Når man studerer de oplysninger, som findes om udviklinger af nyt udstyr hos Liesegang i årene omkring 1900, kan man få den opfattelse, at medarbejderne i udviklingsafdelingen næsten må have arbejdet i døgn drift i de år, sådan som den ene nyhed efter den anden væltede ud på markedet. Det kan vel derfor ikke forbavse nogen, at man også var i fuld gang med fremstilling af kinoprojektorer (KINOMATOGRAPHEN, som det hed dengang).

Allerede i 1896 kom den første model på markedet, men naturligvis en meget enkel maskine, som langt fra var fejlfri. Filmflimmer og varmebeskyttelse af filmen var nogle af de store problemer, men disse ting blev naturligvis forbedret hen ad vejen. Man opfandt bl.a. en "GITTERSKIVE" til varmebeskyttelse, og fra en kinoptager, man havde lavet, overførte man gribersystemet til projektorerne, så filmene fik en betydelig roligere gang.

I de følgende år lavede man en lang række forskellige modeller af filmmaskiner, mindre udstyr til undervisningsbrug og store til de nye filmteatre. Til filmteatrene leverede man sideløbende reklameprojektorer, som kunne tage op til 250 dias. Ved hjælp af en dobbeltsøjle blev diapositiverne transporteret fra den ene søjle til den anden. En kombineret film- og projektor var naturligvis også med på programmet. Det var iøvrigt den yngre broder Friedrich Pauls fortjeneste, at Liesegang i de år blev kendt for sine kinoprojektorer. Han udgav flere bøger om kinoprojektion, og han er blevet betegnet som en af de store pionerer indenfor dette område.

Iøvrigt modtog han en fortjenstmedalje af det "Tyske Kinotekniske Selskab" for sit store arbejde.

De tidligere omtalte meget primitive lyskilder blev op gennem årene betydeligt forbedret, men helt ideelt blev det aldrig.

Da man fik muligheden for at udnytte elektriciteten, blev der banet vej for de helt store muligheder, men de første forsøg med de elektriske glødelamper til projektion gav dog også i starten vanskeligheder.

Den første type, som Liesegang modtog fra Ediswan, var forsynet med en kultrådsspiral, som gav 100 lys. Betegnelsen watt blev først senere benyttet. Kultråden var dog meget ømfintlig overfor stød, så blot ved de mindste stød, f.eks. under transport, knækkede tråden straks. Så indgik Liesegang et snævert samarbejde med Osram om udvikling af en holdbar glødelampe. Man indledte forsøg med metaltrådslamper, men de først fremstillede tråde var for tykke, så glødelampen gav en for bred lysflade, samtidig med at glaskolben var for stor. Så lykkedes det at fremstille en meget tynd metaltråd, hvor man kunne lave en meget lille metalspiral, som blev bygget ind i en lille glaskolbe, og projektlampen fyldte således ikke meget.

I 1912 sendte Liesegang så verdens første projektor på markedet, som var forsynet med en elektrisk glødelampe. Projektoren fik navnet "HORA". Det spændende var, at det var en volt lavspændingslampe, som man benyttede. Projektoren var derfor monteret enten med en modstand eller transformer, faktisk samme princip man i dag benytter igen, efter man i mange år brugte 220 volt.

"HORA" var naturligvis en lille lækker sag, som man kunne bære under armen, i modsætning til de store klodser, man hidtil havde slæbt rundt med.. Allerede året efter kom samme projektor forsynet med båndfilmanordning, som blev til stor hjælp bl.a. i undervisning. De nye elektriske glødelamper bevirkede naturligvis, at alle Liesegangs projektlamper og forstørrelsesapparater i de følgende år kom i betydeligt ændrede udførelser og hele tiden med nye forbedringer, bl.a. indstillingsfodder til lampecentre-ring og hulspejl ikke at forglemme.

Af nyheder i disse år kan nævnes en fuldautomatisk projektor til 12 stk. 5x5 dias, mikroprojektor og et vertikal-globoskop (tegneapparat). Samtidig optog man fabrikation af lyskastere til belysning af teaterscener, facader og udstillingsvinduer.

I årene mellem de 2 verdenskrige fremstillede Liesegang naturligvis en mængde forskelligt nyt udstyr, såvel til professionelle som til amatører, men det vil her være uoverkommeligt at nævne alle disse ting. Efter genopbygningen af den næsten totalt ødelagte fabrik efter 2 verdenskrig gik man igang med at udvikle nye ting.

I året 1950 opfandt Liesegang den asfæriske kondensator, som fik så stor betydning indenfor projektionsteknikken, en kondensator som i dag anvendes i alverdens projektorer. I 1958 kom en automatisk reklameprojektor med rundmagasin til non stop projektion og i 1964 kom en af de første projektorer, som var forsynet med de i dag velkendte quartz-halogenlamper. Velkendt fra disse år var "RAJAH" forstørrelsesapparater, fanti projektorerne, antiskop tegneapparater og deres Epidiaskoper, som i dag findes på næsten alle Danmarks skoler.

Fra de senere år kan nævnes deres fuldatomatiske projektorer med alle narrestreger indbygget, nogle endda med tonemixerautomatik, overheadprojektorer, nu også i elektronisk udførelse, samt mikrofilmlæseapparater. I skrivende stund er sidste nyhed fra Liesegang en 6x7 projektor til diaformat 56x72mm og forsynet med en 24v 250 watt halogenlampe med koldlysspejl.

Liesegang opbevarer i dag en del af det gamle grej, som deres forgængere med meget møje og besvær fik fremstillet. Besøgende på efterårets PHOTOKINA i Köln har sikkert bemærket, at Liesegang var et af de få firmaer, som ikke alene udstillede deres nyeste program, men også fremviste et pænt udvalg af deres PHOTOGRAPHICA, bl.a. det spændende Künstler-kamera fra 1884 i den originale udførelse.

Dette var kun en lille del af en historie om en fabrik, som har været med lige fra fotografiens barndom. Skulle man have omtalt alle produkter som denne fabrik har udviklet gennem alle 130 år, ville det have fyldt en hel bog, men jeg håber at dette indblik har interesseret læserne, for det er jo noget, som hører fotohistorien til.

KILDEmateriale:

ED. Liesegang, Düsseldorf første 60 år v/F.P. Liesegang.
Liesegangs 125 års jubilæumstidskrift "Illustrierte Zeitung", fotosiden under redaktion af James E. Cornwall, fotohistoriker.

Spalte — lukkeren

RETTELSE: Objektiv Nr. 33, side 43 - årstallet for ballonopstillingen i Paris skal være 1870.

HAMBURG - FLOHMARKT i september måned, blev udsat for et meget nærgående TOLDEFTERSYN - da sagen er under udvikling frastår vi at kommenterer for øjeblikket. Redegørelse og evt. gode råd i Objektivs april nummer.

"HERREGAARDSLIV 1887-1900" - vil, om alt falder på plads blive udstillet i NIKOLAJ KIRKE i dagene 14. april - 19. maj 1986. Danmarks Fotomuseum vil desuden vise et udvalg af Museets klenodier.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK meddeler, at den store fotografiske billedudstilling på CHARLOTTENBORG finder sted i dagene fra den 14. april til den 19. maj 1986. Den største udstilling i sin art nogensinde!

OBJEKTIV-GRUPPEN er begyndt på sin anden sæson. ALLE holder ud, takket være Werner Olsens kyndige og behagelige måde, at undervise på.

MEDDELSE: I "Redaktionskontoret" begynder duften af hjemmebag og brede sig. HUSK JULE-MØDET DEN 12 DECEMBER Kl. 19:00.

ANNONCER:

Stereoskopibetragtere i luksusudgave købes af John Philip. Olufsvej 13. 2100.Ø. ol 26 69 83.

OPTAGERE, GENGIVERE SAMT ALLE FORMATER AF SMALFILM efterlyses. Poul Jørgensen. Sundvej 4. 8700. Horsens. o5 62 90 86. Efter Kl. 18:00.

ROLLEI-35. BROCHURER OG INSTRUTIONSBØGER evt. kopi søges af Lars Simonsen. Tornballevej 105. 8381 Tilst. o6 24 13 32.

POSTKORT ELLER BILLEDER - med "komiske" soldaterattituder søges til affotografering. Redaktionen o2 19 22 99.

LUFTFOTOGRAFERINGENS HISTORIE fortsætter i næste nummer af Objektiv, med Henrik Duponts store artikel om luftfotograferingens udvikling i DANMARK.

NYE MEDLEMMER AF DANSK FOTOHISTORISK SELSKAB BYDES HERVED VELKOMMEN. TILSTRØMNINGEN AF MEDLEMMER ER STIGENDE TIL STOR GAVN OG GLÆDE FOR OS ALLE. MUSEET FOR FOTOKUNST I ODENSE OG DANMARKS RADIO-T.V. PRYDER PÅ ORGANISATIONSLISTEN!

Danmarks Radio T.V.
T.V. Byen
2860 Søborg.

Museet for Fotokunst.
Brandts Passage 43
5000 Odense C.

Norsk fotohistorisk
Forening.
Box 5614-Briskeby
N-Oslo 2. Norge.

Hansen Foto.
Rådhusstræde 2
8900 Randers.

John Pedersen.
Albuen 1-3
6000 Kolding.

Truels Ieigen.
St. Olovsgatan 6
Oslo 1. Norge.

Fritz Ihiele.
Henriettevej 19
2900 Charlottenlund.

Henning Thomasen.
Rømegade 5
8900 Randers.

Kjeld Andersen
Sigsager Rørby
4400 Kalundborg.

Eivind Jensen
Birkestien 2
9000 Ålborg.

Svend E. Klauber
Ægirsvej 57
8900 Randers

Henrik Lund.
Strandvej 6
Rønshoved
6340 Kruså.

UBRUGTE GIROKORT BEDES BENYTTET NU!

KONTINGENTET FOR MEDLEMMER PÅ SJÆLLAND OG AMAGER Kr. 175.00 - ØVRIGE DEL AF RIGET Kr. 125.00.

NÆSTE NUMMER AF OBJEKTIV - OMKRING PÅSKE. GOD VINTERSÆSON.

Glædeligt Nytår

Med venlig hilsen

PHOTOGRAFICA

